

1973. ÉV
VADGAZDÁLKODÁSA

ÉS
AZ ELMULT 5 ÉV
EREDMÉNYEINEK ELEMZÉSE

MÉM VADÁSZATI ÉS VADGAZDÁLKODÁSI FŐOSZTÁLYA

BUDAPEST

1974

1973. év
VADGAZDÁLKODÁSA
és az elmúlt 5 év
eredményeinek elemzése

MÉM Vadászati és Vadgazdálkodási Főosztálya
Budapest
1974.

Összeállította:

Dr. I z r a e l Gábor MÉM főelőadó

A kiértékelést végezték:

B a k k a y László OTbB elnöke

B e r d á r Béla MÉM főelőadó

Dr. N a g y Emil egyetemi docens

S z i d n a y László OTbB tud.munkatársa

Felelős kiadó:

Dr. T ó t h S á n d o r MÉM főosztályvezető

ERDÉSZETI MŰSZAKI ÉS SZERVEZÉSI IRODA

Budapest, I., Iskola u. 13.

Tsz.: 74172 Készült: 1200 példányban

Felelős vezető:

Árva Józsefné

igazgató

Országos Erdészeti Egyesület Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár	
Leltári szám:	178/2013
Oldal	IV
Csoport szám:	5.1.1
Értékelési	2

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS

1. 1973 ÉV VADGAZDÁLKODÁSÁNAK MENNYISÉGI ÉS AZ ELMULT 5 ÉV ADATAINAK ÉRTÉKELESE	9
1.1. Nagy vad	9
1.2. Apró vad	13
- Országos lelövési, befogási, elhullási nyilvántartás 1973. év /1.sz.táblázat/	21
- Vadásztársaságok és az állami vadászterületek lelövési, befogási, elhullási nyilvántartása 1973. év /2.sz.táblázat/	23
- Erdő- és fafeldolgozó gazdaságok, erdő- és vadgazdaságok, lelövési, befogási, elhullási nyilvántartása 1973. év /3.sz.táblázat/	25
- Mesterséges fácán, fogoly és vadkacsatenyésztés országos összesítője 1973.év /4.sz.táblázat/	27
- Mesterséges fácán, fogoly és vadkacsatenyésztés vadásztársasági és állami vadászterületeken 1973. év /5.sz.táblázat/	29
- 1973. év apróvadgazdálkodásának értékelése /6.sz.táblázat/	31
- Szarvasgazdálkodásunk jellemzése 5 éves adatok alapján /1.ábra/	33
- Özgazdálkodás 5 éves jellemző számai /2.ábra/	35
- Vaddisznóállomány 5 éves változása és a lelövési ténytípusok /3.ábra/	37
- Mezeinyul-állomány változása 5 év alatt /4.ábra/	39
- Kitermelt és kibocsátott fácán mennyiség 5 év alatt /5.ábra/	41
- Kitermelt és kibocsátott fogoly mennyiség 5 év alatt /6.ábra/	43
- Vadállománybecslési jelentés országos összesítője 1974.év /7.sz.táblázat/	45 26
- Vadásztársaságok, állami vadászterületek 1974. évi vadállománybecslési jelentése /8.sz.táblázat/	47 27

- Erdő- és fafeldolgozó gazdaságok, erdő- és vadgazdaságok vadállománybecslési jelentése 1974.év /9.sz.táblázat/	49
1.3. K á r t é k o n y vadfajok apasztása	51
- Kártékony vadfajok apasztása vadásztársaságok és állami szektorok vadászterületein 1973.évben /10.sz.táblázat/	53
2. 1973 ÉVI NAGYVADGAZDÁLKODÁS M I N Ő S É G I ÉRTÉKELÉSE	55
2.1. S z a r v a s	55
- MTbB-ok által elbírált szarvasagancsok adatai szektoronkénti részletezéssel /11. sz. táblázat/	65
- OTbB által elbírált szarvasagancsok adatai szektoronkénti részletezéssel /12.sz.táblázat/	65
- A MTbB-ok és az OTbB-ok által elbírált szarvasagancsok adatai szektoronkénti részletezéssel /13.sz.táblázat/	65
- MTbB-ok által elbírált szarvasagancsok adatai megyei részletezéssel /14.sz.táblázat/	67
- OTbB által elbírált szarvasagancsok adatai megyei részletezéssel /15.sz.táblázat/	69
- MTbB-ok és az OTbB által elbírált szarvasagancsok adatai megyei részletezéssel /16.sz.táblázat/	71
- MTbB-ok által elbírált szarvasagancsok koradatai /17.sz.táblázat/	73
2.2. Ő z	75
- MTbB-ok által elbírált őzagancsok adatai szektoronkénti részletezéssel /18. sz. táblázat/	83
- OTbB által elbírált őzagancsok adatai szektoronkénti részletezéssel /19.sz.táblázat/	83
- MTbB-ok és az OTbB által elbírált őzagancsok adatai szektoronkénti részletezéssel /20.sz.táblázat/	83
- MTbB-ok által elbírált őzagancsok adatai megyei részletezéssel /21.sz.táblázat/	85

- OTbB által elbírált őzagancsok adatai megyei részletezéssel /22.sz.táblázat/	87
- MTbB-ok és az OTbB által elbírált őzagancsok adatai megyei részletezéssel /23.sz.táblázat/	89
- MTbB-ok által elbírált őzagancsok koradatai /24.sz.táblázat/	91

3. NAGYVADGAZDÁLKODÁS 5 ÉVES MINŐSÉGI JELLEMZŐI 95

- Trófeabíráló Bizottságok által 5 év alatt elbírált szarvasagancsok jellemző számai /25.sz.táblázat/	109
- Trófeabíráló Bizottságok által 5 év alatt elbírált őzagancsok jellemző számai /26. sz.táblázat/	109
- Az OTbB által 5 év alatt elbírált dámlapátok jellemző számai /27.sz.táblázat/	111
- Az OTbB által 5 év alatt elbírált mufloncsigák jellemző számai /28.sz.táblázat/	111
- Az OTbB által 5 év alatt elbírált vadkanagyarak minőségi mutatói /29.sz.táblázat/	111
- Elbírált szarvas és őzagancsok mennyiségváltozása 1969-1973 évek között /7.ábra/	113
- Elbírált szarvas és őzagancsokból érmes 1969-1973. évek között /8.sz.ábra/	113
- Szarvas és őz érmes agancsok megoszlása 1969-1973. évek között /9.ábra/	115
- Érmes és minuszpontos őz és szarvasagancsok évi megoszlása darabszám százalékában 1969-1973. évek között /10.ábra/	117

4. A VADÁLLOMÁNY TARTÁSÁBÓL EREDŐ MEZŐ- ÉS ERDŐGAZDASÁGI KÁROK 119

- Mezőgazdasági vadkár megyénkénti részletezéssel 1973. évben /30.sz.táblázat/	123

B E V E Z E T Ő

Vadgazdálkodásunk 1973. évi alapvető feladataként határoztuk meg a nagyvadállomány szabályozás ütemének fokozását, s ennek kapcsán a mezőgazdasági vadkárok csökkentését, illetve az apróvadállomány fejlesztési programjának töretlen folytatását. Ennek érdekében az elmúlt év során több hatósági és felügyeleti intézkedést tettünk, s a tervek végrehajtását folyamatosan ellenőriztük.

Az intézkedések hatására a korábbi évekhez viszonyítva jelentősen emelkedett a lelövések mértéke a kárt okozó vadfajokból, bár ez a tervezett mértéket nem érte el. Az üzemi vadászterületeken az állományszabályozás - egy-két gazdaság kivételével - a terveknek megfelelően alakult, a vadásztársaságok viszont jelentősen elmaradtak az éves tervben megszabott feladatoktól. A vadásztársaságok lemaradását részben magyarázza az a tény, hogy az állami vadászterületeken folyó intenzív állományapasztás hatására a nagyvadállomány - mindenekelőtt a szarvas - kezd visszahuzódni eredeti élőhelyére az erdőbe, s elhagyja az alacsonyabb erdőszültségu vadásztársasági területeket.

A jövőbeni teendők egyértelmű meghatározásához elemeztük az elmúlt öt év /1969-1973/ gazdálkodásának jellemző adatait. Ebből megállapítható az állományszabályozási intézkedések hatása az egyes vadfajok állományának helyzetére. A vadásztársaságok intéző bizottságai, üzemi vadászterületek vezetői az 1975 évi tervkészítésnél vegyék figyelembe az anyagban leírt elvi irányelveket.

1. 1973. ÉV VADGAZDÁLKODÁSÁNAK MENNYISÉGI EREDMÉNYEI ÉS AZ ELMULT 5 ÉV ADATAINAK ÉRTÉKELESE

1.1. Nagyvadgazdálkodás

A szarvasállománynál a 16 ezer db-os lelövés 12 %-kal haladja meg az előző évi szintet. Az állomány-szabályozás ilyen mértékű végrehajtásával sikerült megállapítani az állomány további növekedését, illetve 1963 óta első ízben csökkenő irányzat indult meg a szarvasnál. A jelenlegi állomány azonban a tervezettnél így is közel kétszerese, s a távlati tervben meghatározott fenntartható szint eléréséhez a szabályozás ütemét tovább kell fokozni. 1974-ben mintegy 17-18 ezer db-os lelövést kell végrehajtani.

Dámállományunknál 1974-re elértük a távlati tervben meghatározott mennyiségi szintet /3400 db/, az állomány területi eloszlása azonban kedvezőtlen. Egyes területeken /a Gyulaj környéki vadásztársaságoknál/ az állomány nem kívánatos módon tulszaporodott, máshol évek óta életképtelen, gyenge minőségű és kislétszámú populációk élnek. Az állomány mennyiségi szintjének tartása mellett a jövőben jól előkészített telepítésekkel az optimális állomány-eloszlást kell kialakítani.

A muflonállomány a tervezettnél megfelelően alakul, a további fejlesztéshez jóminőségű törzsanyaggal rendelkezünk.

Őznél több mint 50 %-kal nőtt a lelövések mennyisége, az 57 ezer db-os tervtől azonban így is elmaradt. Az állomány nagysága 1973-hoz viszonyítva

nem változott. Az állományszabályozás intenzitását mindenekelőtt a minőség megóvása érdekében tovább kell fokozni s ez 1974-ben 55-60 ezer db-os lelövési feladatot jelent.

A legjelentősebb mezőgazdasági kárt okozó nagyvadász, a vaddisznónál a 14 ezer db-ot meghaladó lelövés hatására is csak kismértékben csökkent az állomány. Az eredményes vadászatot nagymértékben nehezíti a vaddisznó megváltozott életmódja és jelentősen kiszélesedett előfordulási területe. A szabályozás mértékét elsősorban az üzemi területeken kell tovább fokozni.

A fentiekben vázolt feladatokat az ötéves statisztikai adatok elemzése is alátámasztja.

Az 1. ábrából megállapítható, hogy a szarvasállomány 1973 tavaszán kulminált, s az 1973 évi állományszabályozás az éves szaporulatot kismértékben haladta meg. Ebből viszont az következik, hogy az állományt országosan alábecsülik, s az 1974-re tervezett lelövések is csak mérsékelten csökkentik az állományt.

Az őzállomány ötéves változásából /2. ábra/ még egyértelműbben meghatározhatók az állományszabályozási feladatok. 1969 óta az éves lelövések mértéke egyszer sem érte el a szaporulatot, s 1973-ban is csak megközelítette azt. Az állomány csökkentéséhez az éves lelövéseknek meg kell haladni a tavaszi törzsállomány 1/3-át, vagyis a várható szaporulatot. A vadgazdálkodók az állományszabályozási tervek összeállításánál a várható szaporulatot általában alábecsülik, s indokolatlanul magas elhullással számolnak.

A vaddisznóállomány tervezett szabályozásának végrehajtásához az éves lelövéseknek meg kell haladni a tavaszi törzsállomány mértékét, mivel a kiterjedt élőhelyen a vaddisznó szaporodásának kedvezőek a feltételei. /3.ábra/.

1.2. A p r ó v a d

A mezeinyul tavaszi törzsállománya 11 %-kal volt nagyobb az előző évinek¹¹. A törzsállomány ^{mővelődése} emelkedése az egész ország területén egyaránt tapasztalható volt, mégis megállapítható, hogy rendkívül nagy differenciáltság mutatkozik az egyes megyék, illetve országrészek nyulpopuláció^{jének} sűrűsége között. A 6-os számú táblázat értékelése alapján megállapítható, hogy 1000 ha-ra vonatkoztatva a legnagyobb állománysűrűség Szolnok megyében van-234 db, a legalacsonyabb Somogy megyében-56 db-volt. Az országos átlag 146 db.

A vadászterületekről hasznosított mezeinyul mennyisége is örvendetesen ^{műt.} emelkedett, a lőtt nyul ~~esetében~~ 28 %-kal, a befogott ~~előnyulnál~~ pedig 26 %-^{al}os ~~emelkedés volt~~^{emelkedett}. Egységnyi területre vonatkoztatva a legjobb hasznosítás Heves megyében volt, 110 db, a legalacsonyabb pedig Baranyában 3,4 db. Az elmúlt évek tapasztalatai igazolják, hogy a nagyüzemi mezeinyul-tenyésztésnél alapvető igény, hogy a korábbiaknál jóval nagyobb törzsállományt kell a vadászterületen biztosítani. A tavaszi és az őszi állománybecsléssel /sávós/ győződjünk meg a szaporulat mennyiségéről és a területről hasznosítható /lőtt és élő/ mennyiséget a becslési adatok alapján állapítsuk meg.

Az elmúlt öt év mezeinyul tenyésztési adatait a 4.ábra összegezi.

Fácánállományunk az elmúlt évhez képest 274 ezer 221 db-bal, azaz 12 %-kal gyarapodott. Különösen örvendetes, hogy a vadászterületeinkről hasznosított fácánmennyiségben jelentős növekedés volt. A lőtt fácán mennyisége 34 %-kal az élőfácán^{az} pedig 25 %-kal emelkedett. Az 1973-as vadászati évben fordult elő első ízben, hogy a hazai vadászterületünkről több mint 1 millió fácánt zsákmányoltunk. Továbbra is fennáll a nagy különbség az egyes megyék és országrészek fácánállományának sűrűsége között. A 6-os számú melléklet adatai igazolják, hogy a legnagyobb állománysűrűség² ~~1000~~ ^{1000 hektárra} ha-ra vonatkoztatva Szolnok megyében 543 db fácán esik, míg a legalacsonyabb sűrűséggel Borsod megye^{ben} rendelkezik 150 db/ha. Az állománysűrűség^{1.000 ha}-beli különbségek nem elsődlegesen az élőhely különbségekkel hozhatók összefüggésbe, hanem az intenzív fácántenyésztés alkalmazásának és általános elterjesztésének kísérőjeként, ^{de nemcsak} az állománysűrűség is bizonyítottan emelkedik. Az értékelő statisztikai adatok alapján megállapítható, hogy az elmúlt évben is fejlődött a hazai fácán zárttéri tenyésztésünk, és megfelelő számú telepítési alapanyaggal szolgálta vadászterületeinket. Országosan 1000 ha vadászterületre 86 db mesterségesen nevelt felnőtt csibét bocsátottunk ki.

Emelkedett a zárttéri tenyésztésben tartott törzanyag mennyisége, a termelt illetve a begyűjtött tojások mennyisége is. ^{Növekedett} ~~Növekedett~~ a tenyésztői munka színvonala, műszaki és technológiai helyzete. A tenyésztési eredményeket értékelve megállapítható, hogy az 1 tyukra eső tojástermelés, a kelési ~~eredmény~~, valamint a felnevelési eredmény országos átlagban kívánni valókat hagy hátra. A vadászterületre kibocsátott fácáncsibe mennyisége

Érdéklődésünk az elmúlt évhez képest 279 ezer
231 db-ra, azaz 12 %-kal gyarapodott. Különösen
szembetűnő, hogy a végzettségi szintekről nemcsak
a középiskolákban, hanem a felsőoktatásban is
1982-ben megnőtt. Az 1977-es végzettségi évben
25 %-kal emelkedett. Az 1977-es végzettségi évben

fordult elő első ízben, hogy azaz végzettség-
szintekről nemcsak a felsőoktatásban, hanem a közép-
iskolákban is fordult elő. Az 1977-es végzettségi évben
25 %-kal emelkedett. Az 1977-es végzettségi évben

fordult elő első ízben, hogy azaz végzettség-
szintekről nemcsak a felsőoktatásban, hanem a közép-
iskolákban is fordult elő. Az 1977-es végzettségi évben
25 %-kal emelkedett. Az 1977-es végzettségi évben

fordult elő első ízben, hogy azaz végzettség-
szintekről nemcsak a felsőoktatásban, hanem a közép-
iskolákban is fordult elő. Az 1977-es végzettségi évben
25 %-kal emelkedett. Az 1977-es végzettségi évben

fordult elő első ízben, hogy azaz végzettség-
szintekről nemcsak a felsőoktatásban, hanem a közép-
iskolákban is fordult elő. Az 1977-es végzettségi évben
25 %-kal emelkedett. Az 1977-es végzettségi évben

fordult elő első ízben, hogy azaz végzettség-
szintekről nemcsak a felsőoktatásban, hanem a közép-
iskolákban is fordult elő. Az 1977-es végzettségi évben
25 %-kal emelkedett. Az 1977-es végzettségi évben

csupán az előző évhez képest 2,5 %-kal emelkedett. Figyelembe véve a fácántenyésztési fejlesztési elképzeléseket, fokozni kell a vadászterületeink állománykoncentrációját biztosító feltételeit/takaró növényzet, vadföld, etetés, itatás, vadvédelem, stb./. Növelni kell a nagyterítéket biztosító vadászatok számát. Az országosan alkalmazott kereső vadászati módszereket a fácán ^{állomány} ~~létszám~~ és a megnövekedett igény színvonalának megfelelően kell rendezni. Az elmúlt öt év fácántenyésztési adatait az 5. ábra összegezi.

A fogoly tavaszi törzsállománya 8 %-kal volt nagyobb, mint az elmúlt évben. A lőtt fogoly mennyisége 19 %-kal emelkedett, az élőfogoly mennyisége pedig 26 %-kal csökkent a korábbival szemben. Az élőfogoly-csökkenés az állategészségügyi zárlat miatt következett be. A fogoly esetében ^{feltűnő} kiemelkedően észlelhető az egyes megyék és vadászterületek állománysűrűsége közötti nagy eltérés. Az 1-es számú melléklet adatai alapján megállapítható, hogy a legjobb fogolyállomány sűrűségű megyék, mint pl. Pest megye és Heves megye egységnyi területre vonatkoztatott fogoly állománya hétszer több, mint a leggyöngébb Baranya megyéé. Sajnálatos módon csökkent a zárttéri fogoly tenyésztés ² volume-ne és hozama is. A tojástermelésben 15 %-os, a begyűjtött tojások vonatkozásában 33 %-os csökkenés tapasztalható. A területre kibocsátott fogolycsibe mennyisége is 28 %-kal csökkent. A fogoly állományunk fejlesztése csakis az intenzív tenyésztési módszerek bevezetésével és elterjesztésével biztosítható. Ennek érdekében növelni kell a zárttéri tenyésztőtelepek számát, kapacitását és nem utolsósorban a mentett tojásokról való gondoskodást.

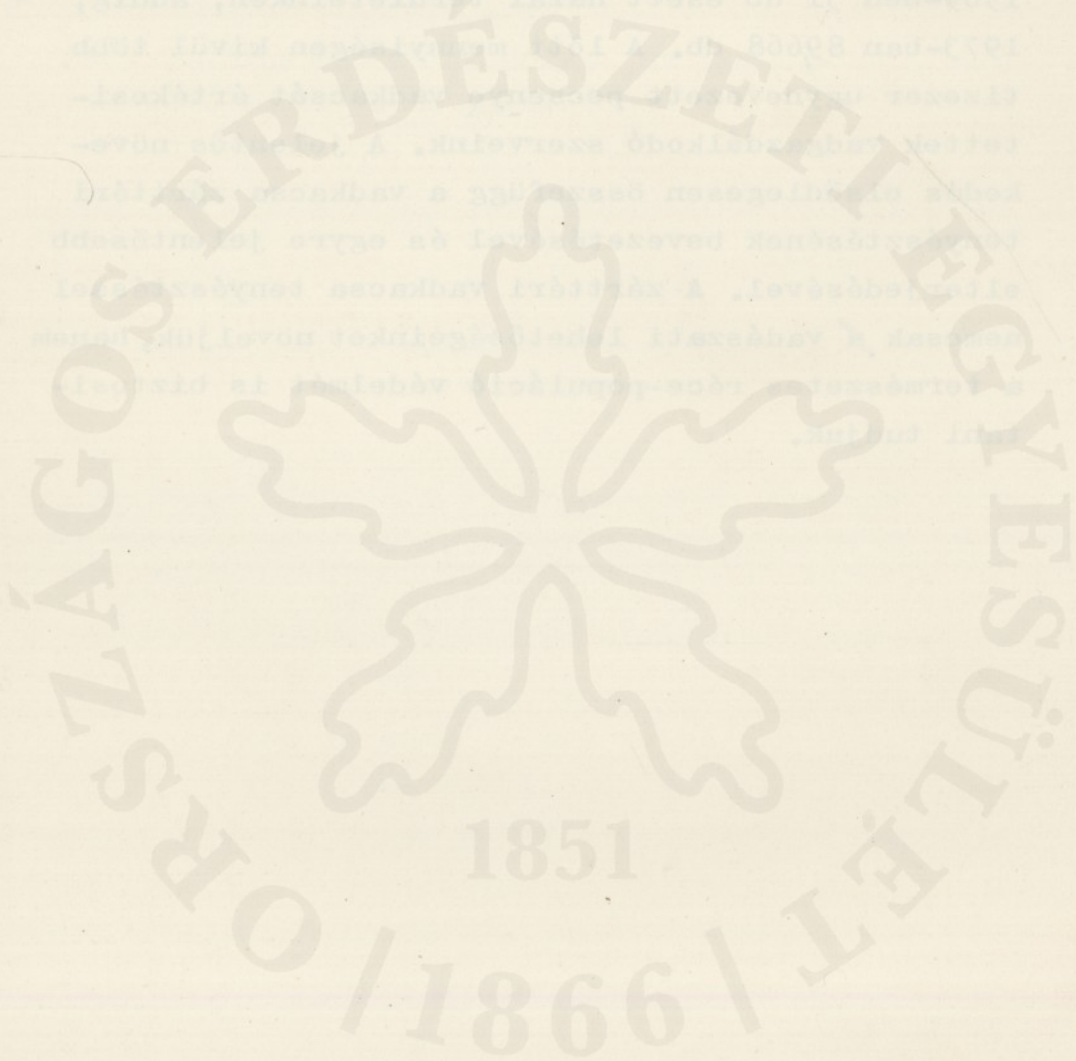

Az elmúlt öt év fogolytenyésztési adatait a 6. ábra összegezi.

A statisztikai adatok alapján megállapítható, hogy évről évre ^{megnövekszik} emelkedik a lőtt vadkacsa mennyisége. ^{lőp} 1969-ben 51 db esett hazai területeinken, addig, 1973-ban 89668 db. A lőtt mennyiségen kívül több tízezer ugynevezett pecsenye vadkacsát értékesítettek vadgazdálkodó szerveink. A jelentős növekedés elsődlegesen összefügg a vadkacsa zárttéri tenyésztésének bevezetésével és egyre jelentősebb elterjedésével. A zárttéri vadkacsa tenyésztéssel nemcsak a vadászati lehetőségeinket növeljük, hanem a természetes réce-populáció védelmét is biztosítani tudjuk.

1851

/1866/

Megyei	SZARVAS					DÁM le- lövés	Ő Z					MUFLON le- lövés	VAD- DISZNÓ le- lövés	MEZEINYUL			FÁCÁN		FOGOLY		ERDEI SZA- LONKA le- lövés	VAD- KACSA le- lövés	VAD- LIBA le- lövés
	lelövés				el- hullás		lelövés				el- hullás			le- lövés	be- fogás	el- hullás	le- lövés	be- fogás	le- lövés	be- fogás			
	bika	tehén	borjú	összes			bak	suta	gida	összes													
Baranya	479	700	303	1482	89	-	732	1105	401	2238	482	-	1058	1261	-	869	21759	208	166	-	103	1859	108
Bács-Kiskun	161	160	109	430	20	44	738	1508	528	2774	207	-	460	8121	8367	493	72846	2343	7158	2055	36	9373	19
Békés	3	15	5	23	-	93	1678	5291	2000	8969	466	-	24	22086	22168	2290	161485	37621	1191	112	3	5101	318
Borsod-A.Z.	165	272	144	581	49	1	345	424	184	953	92	30	580	5702	3940	304	22765	46	5366	751	119	2847	12
Csongrád	-	-	-	-	-	-	676	2002	463	3140	217	-	4	5024	13959	1070	78816	400	1033	-	-	5921	424
Fejér	266	453	215	934	45	8	629	1172	414	2215	196	11	1009	6242	3114	792	42212	2889	3780	11	71	24751	412
Győr	243	430	313	986	64	3	762	1528	753	3043	181	2	854	7184	17539	1962	42886	243	5617	5805	1	4580	361
Hajdu-Bihar	-	-	-	-	-	-	551	1412	614	2577	109	-	62	5787	8218	730	69277	2997	2436	98	-	7906	347
Heves	149	510	244	903	49	-	294	517	148	959	54	197	682	11804	21773	1073	43879	12395	5330	4955	48	317	-
Komárom	417	904	561	1882	90	40	396	619	237	1252	158	41	1114	2704	1632	93	10496	-	935	-	74	1901	379
Nógrád	111	159	87	357	28	-	111	211	70	392	40	1	528	1365	552	82	9949	735	1845	3	112	728	-
Pest	527	752	567	1846	95	47	929	1452	625	3006	183	30	2135	27541	13939	991	85728	3296	16817	1789	632	3610	231
Somogy	598	860	358	1816	101	49	943	946	969	2258	306	-	1363	2051	-	343	32870	-	654	-	211	3750	732
Szabolcs-Szatmár	3	4	8	15	4	2	278	546	228	1052	52	-	71	5424	8333	152	46454	381	1599	5397	-	1049	-
Szolnok	-	-	-	-	-	103	1086	2536	711	4333	254	-	33	7912	34688	1685	119392	35053	3362	1902	35	9517	105
Tolna	325	291	334	950	124	776	585	820	497	1902	206	-	1152	4836	536	907	40603	1098	1242	-	51	3526	102
Vas	197	369	264	830	61	-	319	553	326	1198	264	-	613	2321	1453	585	13204	29	1389	300	63	710	55
Veszprém	472	966	511	1949	143	13	606	848	418	1872	176	16	1961	4177	3401	327	24144	1486	2988	6878	47	937	125
Zala	246	478	285	1009	85	-	301	427	261	989	278	-	593	2333	-	1091	14469	-	760	-	125	1392	95
Összesen	4362	7323	4308	15993	1047	1179	11958	23917	9247	45122	3921	328	14296	133875	163712	15839	953234	101220	63669	30056	1731	89775	4000

1209 * 320 = 377 %
2490
150
28500 : 570 = 50
250

nyel. állomány
előzés

32000 a lakosság 3,7 %
52000 a lakosság 5,5 %

40 %

nyel.
terület

241000
Buda

28500
Héves

40000
Pest

6
10
16
18
21
24

Megye	SZARVAS					DÁM le- lő- vés	Ő Z					MUFLON le- lő- vés	VAD- DISZNÓ le- lő- vés	MEZEI NYUL			FÁCÁN		FOGOLY		ERDEI SZA- LONKA lelő- vés	VAD- KACSA le- lővén	VAD- LIBA le- lővén
	lelővén				el- hul- lás		lelővén				el- hul- lás			le- lő- vés	be- fogás	el- hullás	le- lővén	be- fogás	le- lővén	be- fogás			
	bika	tehén	borjú	összes			bak	suta	gida	összes													
Baranya	201	393	153	747	52	-	490	852	298	1640	156	-	550	1209	-	389	19024	-	161	-	103	1769	108
Bács-Kiskun	31	21	9	61	-	-	580	1217	409	2206	149	-	151	7604	7067	298	57225	2343	6720	2055	36	7679	192
Békés	3	4	-	7	-	6	1492	4798	1780	8070	360	-	-	19344	18296	1807	136103	36468	1191	112	3	4523	261
Borsod-A.Z.	119	118	58	295	41	1	289	386	126	801	82	17	420	5702	3940	304	20495	46	5366	751	119	2847	12
Csongrád	-	-	-	-	-	-	645	1912	443	3000	202	-	4	4674	13302	1070	73569	-	1033	-	-	5921	424
Fejér	182	261	145	588	31	-	540	1027	329	1896	154	-	735	5594	2968	753	35916	2889	3685	11	71	3647	256
Győr	101	242	130	473	48	-	577	1220	395	2192	156	-	444	7034	17539	1917	40053	243	5616	5805	1	4219	361
Hajdu-Bihar	-	-	-	-	-	-	526	1352	595	2473	94	-	29	5663	8218	730	66524	2997	2392	98	-	7330	339
Heves	80	225	51	356	12	-	184	330	41	555	23	35	412	11773	16760	1073	40890	9184	5291	4501	39	317	-
Komárom	155	248	178	581	44	-	248	411	138	797	102	-	562	2661	1326	8	7722	-	658	-	64	754	112
Nógrád	75	98	62	235	11	-	102	197	58	357	34	-	389	1365	552	82	9949	735	1845	3	112	728	-
Pest	241	387	166	794	35	11	728	1274	506	2508	163	6	1079	26986	13350	983	81268	3296	16735	1789	552	3554	229
Somogy	232	288	158	678	85	21	591	700	258	1549	235	-	607	2050	-	223	29425	-	654	-	189	3490	409
Szabolcs-Szatmár	-	-	-	-	-	-	177	404	133	714	15	-	30	4891	5241	32	37668	-	1521	3345	-	1020	-
Szolnok	-	-	-	-	-	-	1000	2310	573	3883	217	-	20	7687	33704	1385	115627	34043	3362	1902	35	9517	105
Tolna	113	127	73	313	17	49	365	650	352	1367	134	-	551	4302	533	637	34805	525	1017	-	31	2665	53
Vas	102	259	168	529	34	-	247	484	252	983	218	-	409	2300	1453	468	12634	29	1369	300	63	650	45
Veszprém	237	406	250	893	46	-	387	572	250	1209	116	-	1060	3915	3114	265	18955	1486	2855	6802	37	911	125
Zala	123	196	130	449	76	-	244	380	212	836	268	-	334	1800	-	1091	14469	-	760	-	125	1392	95
Összesen:	1995	3273	1731	6999	532	88	9412	20476	7148	37036	2878	58	7894	126554	147363	13515	852321	94284	62231	27474	1580	62933	3127
All.Erdő- és Fa- feld.Gazdaságok:	937	1624	928	3489	145	237	787	1145	475	2407	214	180	1978	3760	484	382	15710	1010	223	-	9	2498	53
Erdő-és Vadgazd., Költv.Vállalatok:	957	1128	1205	3290	229	806	654	665	402	1721	135	61	2714	1327	589	165	18083	-	148	-	110	19592	168
Állami Gazdaságok:	210	248	156	614	27	40	911	1378	1089	3378	662	-	529	2040	15276	1777	66907	5926	1052	2582	22	4737	652
Egyéb /MN/:	263	1050	288	1601	114	14	194	253	133	580	32	29	1181	194	-	-	213	-	15	-	10	15	-
Állami összesen:	2367	4050	2577	8994	515	1097	2546	3441	2099	8086	1043	270	6402	7321	16349	2324	100913	6936	1438	2582	151	26842	873
MINDÖSSZESEN:	4362	7323	4308	15993	1047	1185	11958	23917	9247	45122	3921	328	14296	133875	163712	15839	953234	101220	63669	30056	1731	89775	4000

Megnevezés	S Z A R V A S					DÁM	Ő Z					MUFLON	VAD- DISZNÓ	M E Z E I N Y U L			F Á C Á N		F O G O L Y		ERDEI SZA- LONKA le- lövés	VAD- KACSA le- lövés	VAD- LIBA le- lövés	
	l e l ő v é s				el- hul- lás		l e l ő v é s				le- lő- vés			le- lő- vés	le- lő- vés	be- fogás	el- hullás	le- lövés	be- fogás	le- lövés				be- fogás
	bika	tehén	borjú	összes			bak	suta	gida	összes														
Mecseki EFAG, Pécs	182	215	65	462	27	-	116	83	32	231	33	-	192	42	-	-	683	-	-	-	1	-	-	
Somogyi EFAG, Kaposvár	226	212	91	529	6	-	131	68	35	234	6	-	437	1	-	-	127	-	-	-	-	-	-	
Zalai, Nagykanizsa	123	282	155	560	9	-	57	47	49	153	10	-	259	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Szombathelyi EFAG	78	92	75	245	20	-	43	36	24	103	-	-	115	6	-	-	50	-	-	-	-	-	-	
Balatonvidéki Keszthely	106	253	150	509	22	13	63	115	63	241	23	-	310	533	-	12	2283	-	15	-	-	-	-	
Kisalföldi, Győr	35	66	46	147	10	-	37	30	7	74	8	-	76	-	-	-	-	-	-	-	-	360	-	
Vértesi, Tatabánya	48	35	38	121	-	-	13	29	5	47	-	5	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ipolyvidéki, Balassagyarmat	21	15	16	52	2	-	4	-	3	7	1	-	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Mátrai, Eger	69	285	193	547	37	-	45	97	37	179	31	162	262	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Borsodi, Miskolc	46	154	86	286	8	-	26	12	8	46	10	13	160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Felsőtiszai Nyíregyháza	3	4	8	15	4	-	59	32	40	131	37	-	25	388	-	-	3240	-	78	-	8	29	-	
Nagykunsági, Szolnok	-	-	-	-	-	103	69	186	98	353	37	-	13	225	484	300	2305	1010	-	-	-	-	-	
Kiskunsági, Kecskemét	-	-	-	-	-	44	65	119	51	235	11	-	9	197	-	-	1300	-	130	-	-	1609	1	
Délalföldi, Szeged	-	11	5	16	-	77	59	291	23	373	7	-	20	2368	-	70	5722	-	-	-	-	500	52	
Ö s s z e s e n :	937	1624	928	3489	145	237	787	1145	475	2407	214	180	1978	3760	484	382	15710	1010	223	-	9	2498	53	
Tervezett lelövés	875			1540																				
Gemenci EVAG, Baja	296	227	301	824	121	-	205	196	68	469	53	-	833	230	-	150	8185	-	-	-	-	64	37	
Gyulaí EVAG, Tamási	96	139	128	363	16	727	75	134	76	285	14	-	266	220	-	-	719	-	-	-	-	-	-	
Mezőföldi, Székesfehérvár	61	55	42	158	-	-	67	80	65	212	34	-	107	222	-	7	4842	-	65	-	-	19471	129	
Telki, Budakeszi	205	434	488	1127	42	76	126	53	78	257	9	30	756	249	-	-	469	-	-	-	-	16	-	
Gödöllői EVAG	106	125	87	318	12	-	107	152	86	345	5	4	268	201	589	8	3631	-	37	-	57	-	-	
Pilisí Parkerdőgazd., Esztergom	122	86	113	321	32	-	22	8	7	37	12	25	281	93	-	-	163	-	45	-	44	40	2	
Tanulmányi Áll.Eg. Sopron	71	62	46	179	6	3	52	42	22	116	8	2	203	112	-	-	74	-	1	-	-	1	-	
Ö s s z e s e n :	957	1128	1205	3290	229	806	654	665	402	1721	135	61	2714	1327	589	165	18083	-	148	-	110	19592	168	

Mesterséges fácán-, fogoly- és vadkacsatenyésztés országos összesítője
1 9 7 3. é v

4.sz.táblázat

M e g y e	F Á C Á N					F O G O L Y					V A D K A C S A				
	Törzs- állomány tyuk db	termelt	begyűj- tött	összes	Csibe- kibocsá- tás db	Törzs- állomány pár	termelt	begyűj- tött	összes	Csibe- kibocsá- tás db	Törzs- állomány db	termelt	begyűj- tött	összes	Kihelye- zés rőp- tetésre db
		t o j á s		db			t o j á s		db			t o j á s		db	
Baranya	1032	35548	1196	36744	16276	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bács-Kiskun	4376	161763	14763	176526	56960	-	-	924	924	-	-	-	5320	5320	2487
Békés	5824	202565	87793	290358	79217	-	-	1938	1938	624	-	-	125	125	71
Borsod-A.Z.	-	-	4400	4400	16734	-	-	-	-	-	400	-	-	-	-
Csongrád	4152	158800	29096	187896	55635	-	-	258	258	101	689	18712	-	18712	3054
Fejér	5259	93338	40670	134008	70882	188	2750	51	2801	1423	2420	63933	-	63933	35333
Győr	1092	24679	10182	34861	26414	-	-	1603	1603	650	-	-	-	-	-
Hajdu-Bihar	1233	35963	53592	89555	51929	-	-	-	-	-	711	39410	-	39410	21429
Heves	900	33400	27479	60879	27451	195	4158	6374	10532	4044	-	-	-	-	-
Komárom	3097	89488	1227	90715	9187	400	4383	-	4383	-	602	30256	-	30256	700
Nógrád	1120	4180	1572	5752	8929	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pest	9207	51489	27419	79908	57036	1518	5080	-	5080	862	615	2417	-	2417	1300
Somogy	1820	47680	3083	50763	22089	150	-	1740	1740	-	500	-	25000	25000	17500
Szabolcs-Szatmár	618	21712	33096	54808	28302	200	6750	-	6750	2809	-	-	-	-	-
Szolnok	5707	225972	122384	348356	78110	-	-	3584	3584	2989	1590	6131	424	6555	111
Tolna	710	21229	8752	29981	12181	-	3700	8745	12445	6	-	-	-	-	-
Vas	57	2260	133	2393	6727	-	-	13	13	-	-	-	-	-	-
Veszprém	2715	41792	13379	55171	26517	-	-	-	-	2369	70	2861	-	2861	1760
Zala	-	-	-	-	18606	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ö s s z e s e n :	48919	1251858	480216	1732074	669182	2651	26821	25230	52051	15877	7597	163720	30869	194589	83745

M e g y e		F Á C Á N					F O G O L Y					V A D K A C S A					
		Törzsál- lomány tyuk db	termelt	begyűj- tött	összes	Csibe kibo- csátás	Törzsál- lomány pár	termelt	begyűj- tött	összes	Csibe kibo- csátás	Törzsál- lomány pár	termelt	begyűj- tött	összes	Kihelye- zés röp- tetésre db	
																	t o j á s db
Baranya		472	14100	1196	15296	8746	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bács-Kiskun		1016	33460	8535	41995	39480	-	-	-	-	-	-	-	5320	5320	2487	-
Békés		1662	46929	86943	133872	39948	-	-	1938	1938	642	-	-	125	125	71	-
Borsod-A.Z.		-	-	4400	4400	16734	-	-	-	-	-	400	-	-	-	-	-
Csongrád		3652	140524	29096	169620	47635	-	-	258	258	101	689	18712	-	18712	3054	-
Fejér		809	30906	12270	43176	32482	50	2750	51	2801	1423	-	-	-	-	-	-
Győr		340	6921	9732	16653	22957	-	-	1603	1603	650	-	-	-	-	-	-
Hajdu-Bihar		903	26710	53592	80302	48457	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Heves		900	33400	27479	60879	25387	195	4158	6374	10532	4044	-	-	-	-	-	-
Komárom		2050	50299	1227	51526	8148	400	-	-	-	-	140	-	-	-	-	-
Nógrád		1120	4180	1572	5752	8929	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pest		8817	31089	27419	58508	46445	1518	-	1740	1740	862	615	2417	-	2417	1300	-
Somogy		150	150	3083	3233	7294	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szabolcs-Szatmár		68	2352	27036	29388	17519	-	-	194	194	71	-	-	-	-	-	-
Szolnok		5507	220872	121358	342230	71288	200	3700	8745	12445	2989	350	6131	424	6555	111	-
Tolna		300	7732	7938	15670	7897	-	-	13	13	6	-	-	-	-	-	-
Vas		57	2260	133	2393	6327	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Veszprém		1880	7320	12558	21708	17868	-	-	4189	4189	2369	-	-	-	-	-	-
Zala		-	-	-	-	18606	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Összesen:	1973.év:	29703	659204	435567	1094771	492147	2363	10608	25105	35713	13139	2194	27260	5869	33129	7023	-
	1972.év:	20117	-	-	-	469080	500	-	-	-	18264	-	-	-	-	-	-
Erdő- és Fafeld. Gazdaságok	1973.év:	2735	110995	589	111584	26545	-	-	-	-	-	70	2861	-	2861	1760	-
	1972.év:	3980	-	-	-	38898	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erdő- és Vadgaz- daságok	1973.év:	7692	208613	28710	237323	60656	138	5080	-	5080	-	2120	53891	-	53891	30433	-
	1972.év:	5800	-	-	-	51101	289	-	-	-	235	-	-	-	-	-	-
Állami Gazdaságok	1973.év:	8789	238046	50410	288456	87770	150	6750	4508	11258	2738	3213	79708	25000	104708	44529	-
	1972.év:	8739	-	-	-	93641	200	-	-	-	3637	-	-	-	-	-	-
Állami Összesen:	1973.év:	19216	557654	79709	637363	174971	288	11830	4508	16338	2738	5403	136460	25000	161460	76722	-
	1972.év:	13299	-	-	-	183610	489	-	-	-	3872	-	-	-	-	-	-

M e g y e	Vadgazd. alkalmas terület ha	Erdő terület ha	Mező-gazdasági ter. ha	Fácán és mezeinyul teny. alkalm. ter. ha	1 0 0 0 h a v a d á s z t e r ü l e t r e v o n a t k o z t a t o t t d b								
					Fácán	Nyul	Fogoly	1000 ha kibocs. fácán db	Kibocs. fogoly db	1000 ha élő lőtt fácán db	Élő lőtt fogoly db	Élő lőtt nyul db	1000 ha hasznosít. apróvad
Baranya	419259	97756	321503	370381	209	97	32	43	-	59	0,5	3,4	63,0
Bács-Kiskun	780464	108856	671608	726036	290	159	151	78	-	103	13,75	22,7	139,4
Békés	521326	19027	502299	511812	496	218 ^{0,4}	55	154	1,2	389 ¹	2,5	86,4 ³	478,0 ^{0,4}
Borsod-A.Z.	695962	190827	505135	600548	158	103	135	27	-	37	12,1	16,0	65,1
Csongrád	397209	22194	375015	386112	289	166	53	144	0,2	205 ³	2,7	49,1	257,8
Fejér	399888	53621	346267	373077	425	185	143	189	4,1	120	10,9	25,0	156,9
Győr	390377	66779	323598	357488	219	155 ^{0,45}	138	73	2,0	120	35,2 ³	69,1 ⁵	224,0 ^{0,4}
Hajdu-Bihar	562412	52381	510031	536221	311	166	89	96	-	134	4,9	26,1	165,0
Heves	343680	78598	265082	304381	258	190 ^{0,2}	183	90	15,2	184 ⁴	38,7 ²	110,3 ¹⁰	333,0
Komárom	204300	59366	144934	174617	317	179	180	52	-	60	6,4	24,8	91,0
Nógrád	246610	85895	160715	203662	190	84	89	43	-	52	11,4	9,4	73,0
Pest	599576	136859	466450	534879	376	192 ^{0,4}	213	106	1,8	166 ⁵	39,8 ¹	77,5 ⁴	283,0
Somogy	537413	140413	397087	467293	262	56	53	47	-	70	1,6	4,3	76,0
Szabolcs-Szatmár	535933	51560	484373	510153	280	131	162	55	5,7	91	14,4 ⁴	26,9	132,0
Szolnok	498466	21334	477132	487799	543	234 ^{0,4}	154	160	6,2	316 ²	11,0	87,3 ²	414,0
Tolna	332184	53733	278451	305317	334	134	92	39	-	136	4,4	17,9	158,0
Vas	318303	85078	233225	275764	169	70	123	24	-	47	7,2	13,6	68,0
Veszprém	446449	144632	301817	374133	214	104	175	70	7,8	68	32,6 ⁴	20,2	121,0
Zala	287718	89525	198193	242955	266	70	94	76	-	59	3,8	9,6	72,0
Összesen:	8517529	1554614 ^{0,3}	6962815 ^{0,3}	7740122									
Országos átlag	189	10 ¹⁰⁹ 610 ⁸	517429		304	146	123	86	2,2	136	13,4	38,4	188,0

* A fácán és mezeinyul tenyésztésre alkalmas területeket az össz mezőgazdasági terület és az erdőterület 50 %-ának
összege adja, a fogoly tenyésztésre alkalmas területek megegyeznek a mezőgazdasági területek negydségével.

ERDÉSZETI EGYESÜLET

1851 / 1866

Vadállománybecslési jelentés 1974. év
Országos összesítő

7.sz.táblázat

Egység: db

Megye	SZARVAS				DÁM	ŐZ				MUFLON	VAD- DISZNÓ	NYUL	FÁCÁN	FOGOLY	TUZOK	CSÁSZÁR- MADÁR
	bika	tehén	borju	összes		bak	suta	gida	összes							
Baranya	1023	1052	528	2603	-	3070	3988	1993	9051	-	914	36010	77560	10480	-	-
Bács-Kiskun	364	377	180	921	115	5866	8333	4199	18398	-	572	116135	211251	102084	-	-
Békés	9	10	4	23	370	6804	7429	3394	17627	-	30	111681	254016	27703	1328	-
Borsod-A.Z.	863	766	783	2412	47	2667	3435	1995	8097	628	1578	62079	95207	68442	58	1078
Csongrád	-	-	-	-	-	3540	4550	2112	10202	-	9	64165	115820	20228	56	-
Fejér	817	825	407	2049	89	3512	4845	2235	10592	104	1061	69097	158685	49725	60	-
Győr	755	784	352	1891	41	2541	3333	1542	7416	-	708	55542	78347	44780	154	4
Hajdu-Bihar	-	-	-	-	-	4089	4885	2470	11444	-	15	89170	167000	45760	562	-
Heves	933	1144	673	2750	-	1681	2374	1087	5142	1059	1124	57881	78540	48565	184	326
Komárom	886	959	499	2344	-	1748	2692	1213	5653	684	1284	31302	55373	26202	-	-
Négrád	433	429	227	1089	-	882	1202	582	2666	99	2048	17150	38890	14360	-	307
Pest	1855	1906	889	4650	501	4043	5185	2694	11922	930	1338	102841	201627	99408	469	-
Somogy	1944	1857	833	4634	364	3494	4435	2372	10301	-	1499	26430	122600	21440	-	-
Szabolcs-Szatmár	46	34	27	107	19	2450	3299	1720	7469	-	123	67025	143120	78600	-	-
Szolnok	-	-	-	-	196	4470	4804	2851	12125	-	26	114505	264895	73866	624	-
Tolna	1314	1700	821	3835	1542	3147	3963	2176	9286	-	1277	40965	101994	25710	-	-
Vas	669	620	378	1667	25	1350	1557	982	3889	-	566	19415	46784	28775	-	-
Veszprém	1655	1817	914	4386	61	2269	3045	1912	7226	244	2220	39189	80206	52965	-	-
Zala	940	922	578	2440	-	1463	1773	954	4190	-	960	17160	64810	18760	-	-
Összesen: 1974	14506	15202	8093	37801	3370	59086	75128	38485	172699	3748	16979	1137742	2356525	857853	3495	1715
1973. év: összehasonlítás	14681	16114	8332	39127	3154	58567	75567	39015	172798	3174	17419	1009572	2082304	790791	3910	1898

Vadállománybecslési jelentés 1974. év
Vadásztársaságok, Állami Vadászterületek

8.sz. táblázat

Egység: db

M e g y e	S Z A R V A S				D Á M	Ő Z				MUFLON	VAD- DISZNÓ	NYUL	FÁCÁN	FOGOLY	TUZOK	CSÁSZÁR MADÁR
	bika	tehén	borju	összes		bak	suta	gida	összes							
Baranya	652	748	404	1804	-	2388	3214	1649	7251	-	514	31710	65960	9580	-	-
Bács-Kiskun	64	47	30	141	-	4728	6696	3329	14753	-	262	103505	178221	93764	-	-
Békés	-	-	-	-	21	5579	6216	2775	14770	-	-	100933	230781	25503	1277	-
Borsod-A.Z.	585	470	497	1552	-	2396	2928	1689	7013	281	987	59443	87562	67735	58	913
Csongrád	-	-	-	-	-	3390	4400	2012	9802	-	9	61965	110820	19828	56	-
Fejér	542	531	305	1378	-	2838	3950	1785	8573	-	549	59937	119675	46275	60	-
Győr	336	322	142	800	-	1896	2194	1179	5269	-	283	45980	65865	40240	24	-
Hajdu-Bihar	-	-	-	-	-	3840	4610	2160	10610	-	-	85200	156800	44400	554	-
Heves	508	594	393	1495	-	1175	1747	822	3744	269	749	52030	72240	47030	86	218
Komárom	283	279	143	705	-	1146	1690	755	3591	-	429	27097	45982	24386	-	-
Nógrád	340	335	187	862	-	835	1137	557	2529	4	576	16910	38370	14300	-	307
Pest	884	958	472	2314	91	3422	4448	2216	10086	326	971	97581	188017	97898	469	-
Somogy	801	616	339	1756	184	2282	2716	1583	6581	-	716	22575	77190	19630	-	-
Szabolcs-Szatmár	24	14	12	50	-	1864	2574	1223	5661	-	80	57925	120220	68850	-	-
Szolnok	-	-	-	-	-	4194	4592	2715	11501	-	21	111505	256495	73066	624	-
Tolna	371	338	185	894	412	2382	3003	1574	6959	-	327	37125	84944	23530	-	-
Vas	466	406	239	1111	-	1066	1220	781	3067	-	389	17905	43764	27465	-	-
Veszprém	990	937	553	2480	13	1740	2274	1355	5369	-	1303	35610	70347	50550	-	-
Zala	492	427	247	1166	-	1079	1237	645	2961	-	421	16735	60260	18060	-	-
Összesen:	7338	7022	4148	18508	721	48440	60846	30804	140090	880	8586	1041671	2073513	812 090	3208	1442
Erdő- és Fafeldol- gozó Gazdaságok:	2802	3230	1797	7829	656	3345	4314	2507	10166	1231	2838	14036	51289	7492	-	273
Erdő- és Vadgazd. Költségv. szervek:	2863	3318	1549	7730	1581	2456	3306	1890	7652	1069	3556	20547	81993	7481	-	-
Áll. Gazdaságok:	637	476	173	1286	323	4470	6157	2974	13601	-	334	59548	145885	29910	287	-
Egyéb /MN/	866	1156	426	2448	89	375	505	310	1190	568	1665	1940	3845	880	-	-
Állami összesen:	7168	8180	3945	19293	2649	10646	14282	7681	32609	2868	8393	96071	283012	45763	287	273
MINDÖSSZESEN:	14506	15202	8093	37801	3370	59086	75128	38485	172699	3748	16979	1137742	2356525	857853	3495	1715

Bajna Erdőgazd. Vt. 1968. 500 szék, 370 fecske, 8 f. perge
28
X hibás összeadás
10166 helyett
Bajna Erdőgazd. (3. évf.) 500 db szék 10266 a jó
200 fecske

Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságok, Erdő- és Vadgazdaságok
vadállománybecslési jelentés 1974. év

9.sz. táblázat

Egység: db

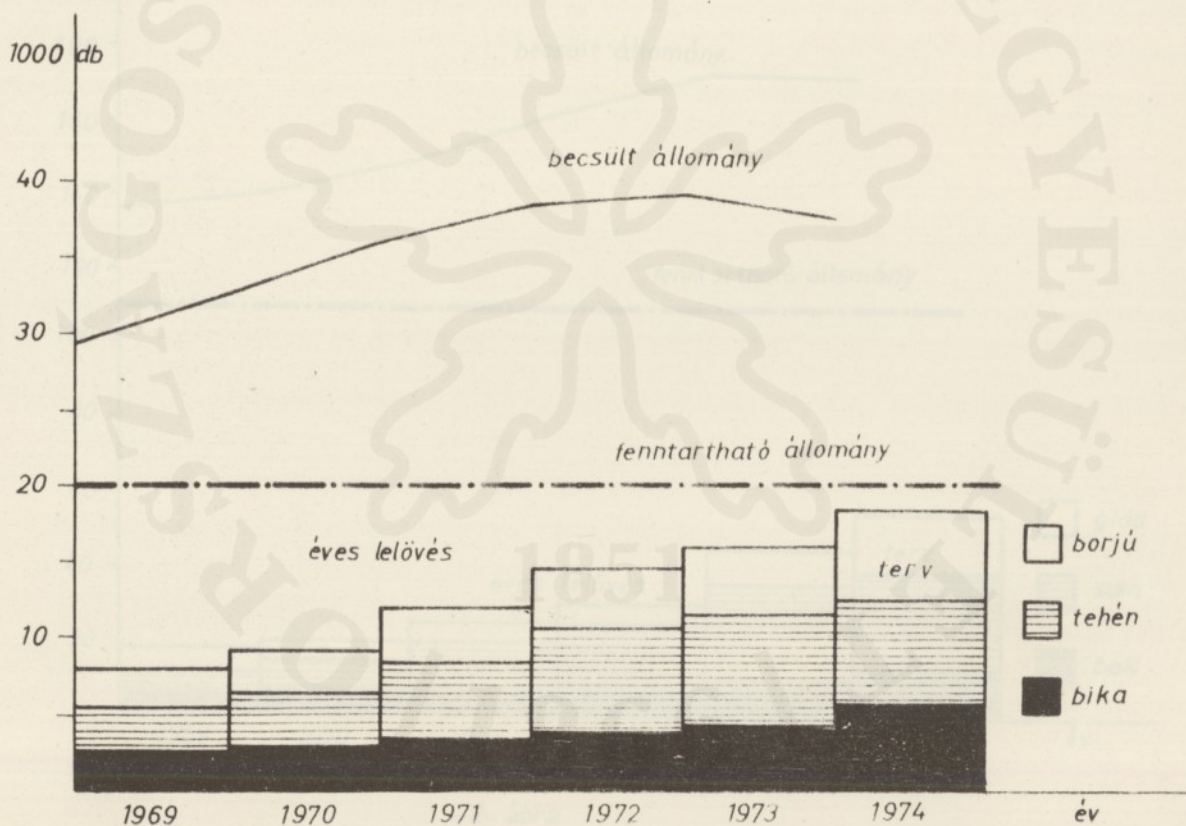
Megnevezés	SZARVAS				DÁM	ŐZ				MUF- LON	VAD- DISZ- NÓ	NYUL	FÁ- CÁN	FO- GOLY	CSÁ- SZÁR- MA- DÁR
	bika	tehén	borjú	összes		bak	suta	gida	összes						
Vadgazd. Vt. Megnevezés alkalmazás terület ha Erdő ha															
Hecseki Erdő- és Fafeldolgozó Gazd.	301	274	119	694	-	267	269	164	700	-	175	1200	3400	250	-
Somogyi Erdő- és Fafeldolgozó Gazd.	558	551	254	1363	-	442	509	279	1230	-	438	1305	7510	1040	-
Zalai Erdő- és Fa- feldolgozó Gazd.	448	495	331	1274	-	384	536	309	1229	-	539	425	4550	700	-
Szombathelyi Erdő- és Fafeldolgozó Gazd.	168	189	109	466	25	134	197	91	422	-	152	410	1020	310	-
Balatonfelvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Gazd.	296	430	182	908	48	228	304	201	733	-	283	1499	5464	1105	-
Kisalföldi Erdő- és Fafeldolgozó Gazd.	169	254	121	544	-	112	178	90	380	-	159	370	1240	300	-
Vértesi Erdő- és Fafeldolgozó Gazd.	85	102	66	253	-	42	45	32	119	94	48	180	540	45	-
Ipolyvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Gazd.	43	59	30	132	-	17	25	10	52	-	30	40	220	30	-
Mátrai Erdő- és Fafeldolgozó Gazd.	425	550	280	1255	-	206	297	185	688	790	375	551	600	215	108
Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazd.	278	296	286	860	-	161	327	216	704	347	581	636	1145	207	165
Felsőtiszai Erdő- és Fafeldolgozó Gazd.	22	20	15	57	19	240	295	130	665	-	13	700	6100	400	-
Nagykunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazd.	-	-	-	-	196	276	212	136	624	-	5	3000	8400	800	-
Kiskunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazd.	-	-	-	-	115	347	470	320	1237	-	10	1480	5000	1870	-
Délalföldi Erdő- és Fafeldolgozó Gazd.	9	10	4	23	253	489	650	344	1483	-	30	2240	6100	220	-
Összesen:	2802	3230	1797	7829	656	3345	4314	2507	10166	1231	2838	14036	51289	7492	273
Gemenci Állami Erdő- és Vadgazdaság	970	1280	580	2830	-	880	1220	680	2780	-	1160	5800	22100	1150	-
Gyulai Állami Erdő- és Vadgazdaság	260	400	200	860	1130	280	350	230	860	-	290	1000	8400	400	-
Mezőföldi Állami Erdő- és Vadgazd.	155	189	77	421	-	534	735	350	1619	-	177	7120	36460	2760	-
Telki Állami Erdő- és Vadgazdaság	640	670	260	1570	380	250	340	190	780	670	730	1800	2920	520	-
Gödöllői Állami Erdő- és Vadgazd.	317	269	154	740	30	279	283	226	788	104	606	2260	7720	840	-
Pilis Állami Parkerdőgazdaság	396	402	214	1012	-	120	217	111	448	295	407	875	2151	571	-
Tanulmányi Állami Erdőgazdaság	125	108	64	297	41	113	161	103	377	-	186	1692	2242	1240	-
Összesen:	2863	3318	1549	7730	1581	2456	3306	1890	7652	1069	3556	20547	81993	7481	-

Budapest, 1974. április 19.

Szarvas

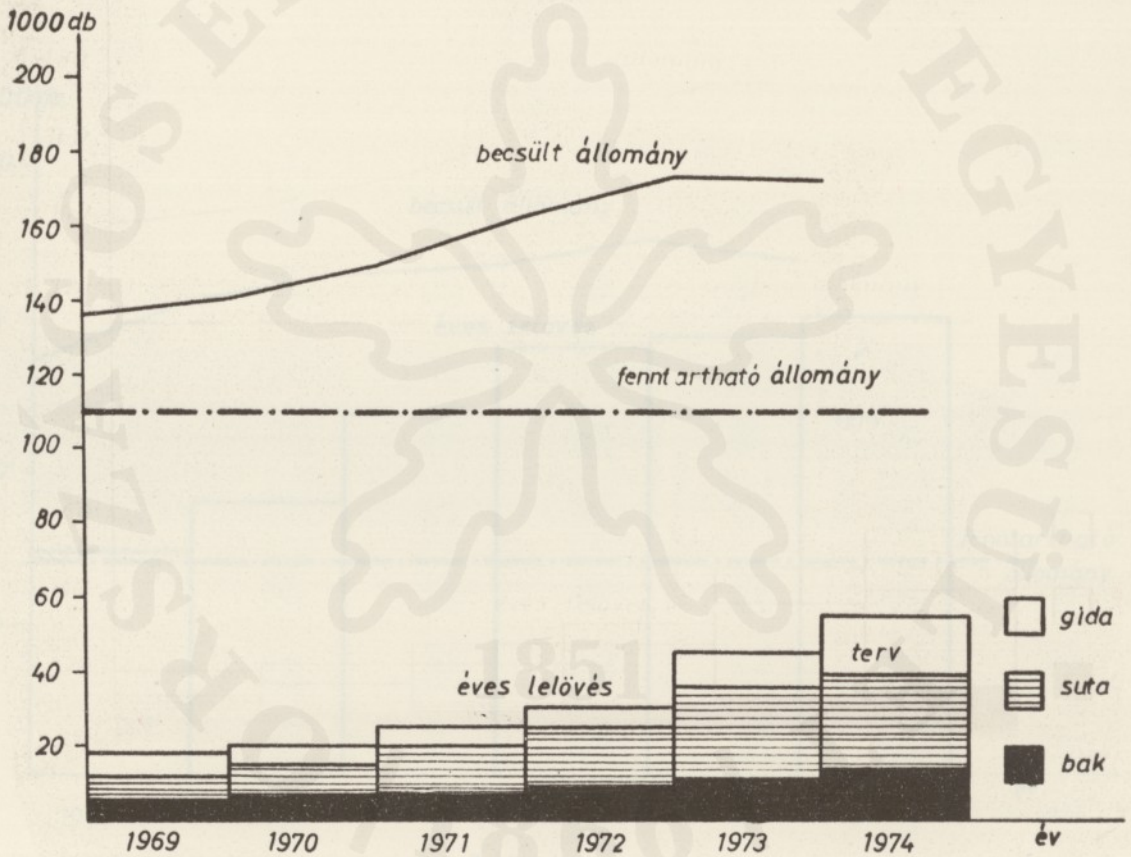

-1- ábra

Öz

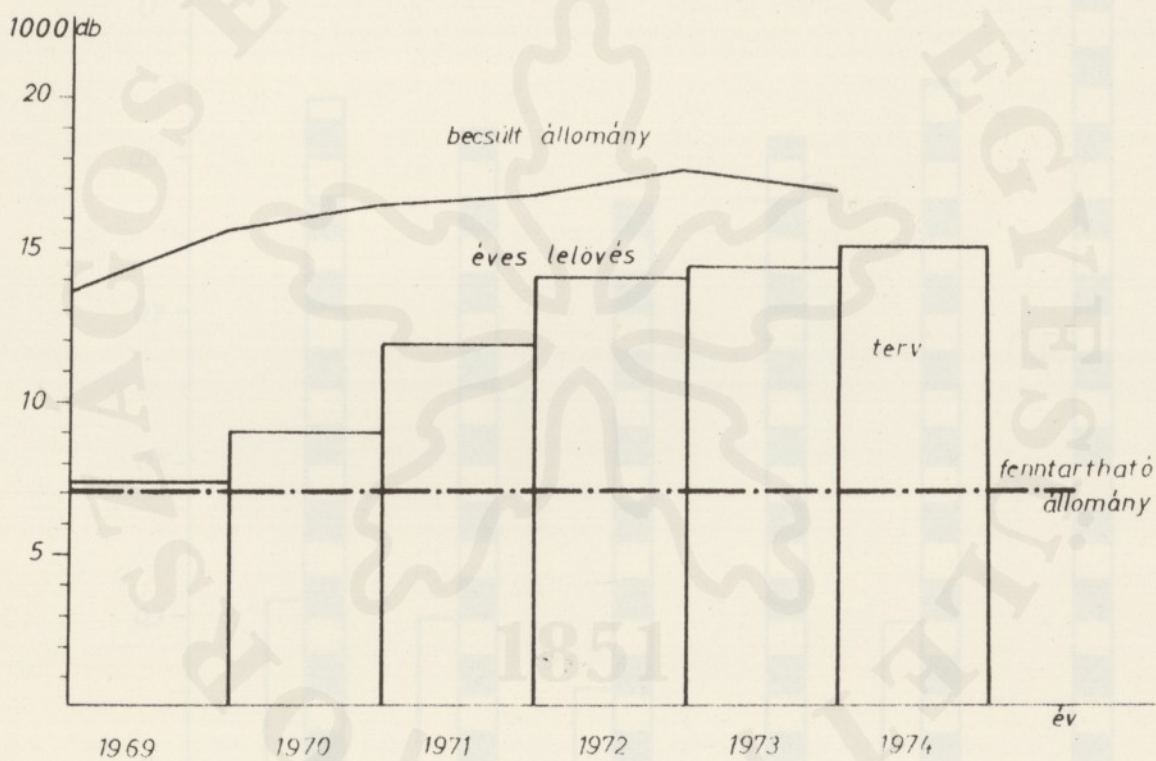

-2- ábra

Vaddisznó

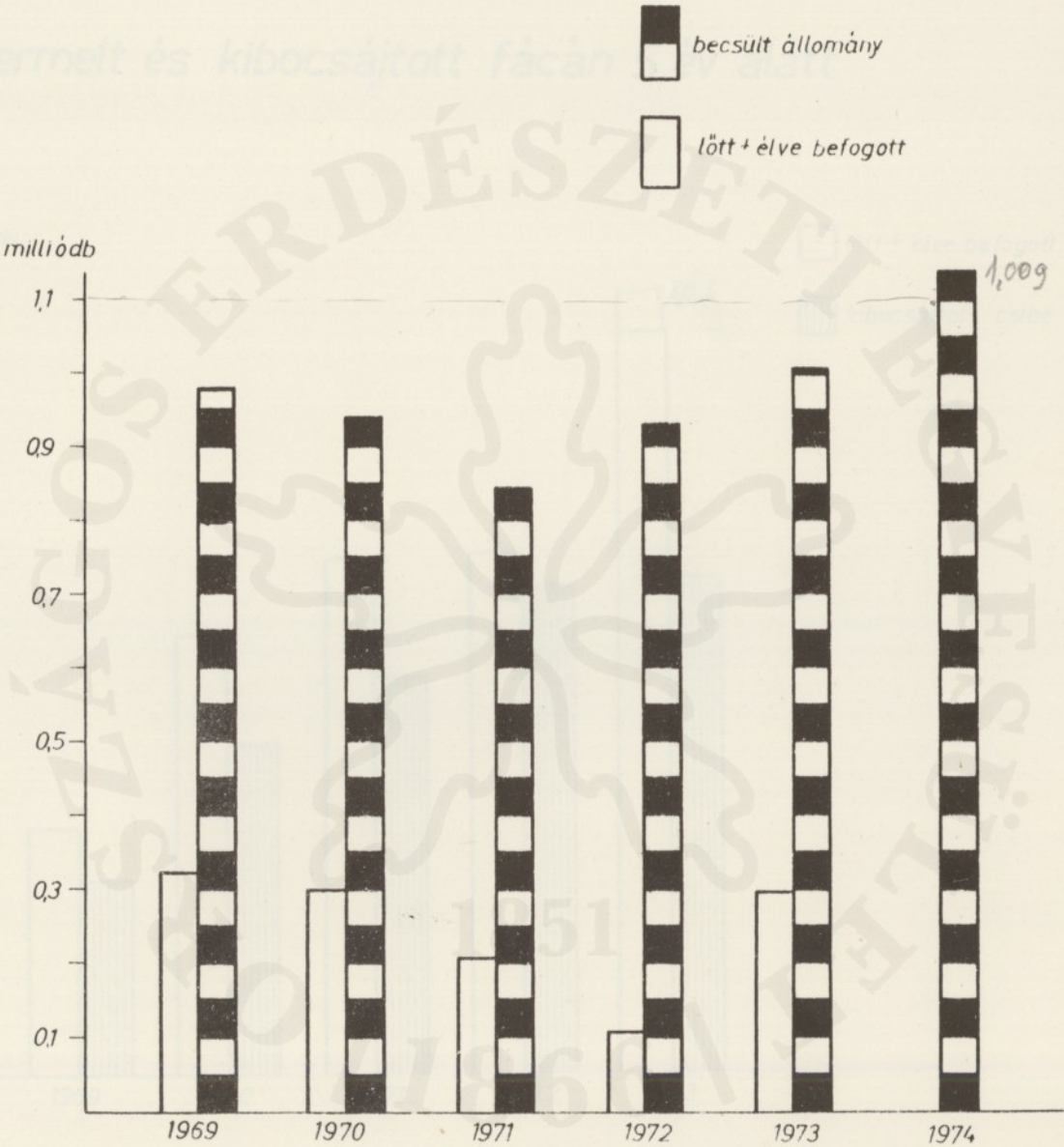

-3-ábbr

Mezei nyúl

-4- ábra

Ha 1.150.000 nyúl naponta csak 0.5
hamilton
545.000 lőtt és befogott volna 1974

1.000.000 nyúl naponta csak 0.5
500.000 lőtt és befogott volna, de
valóságban 300.000 db volt a lőtt és befogott
Bemléjük a 200.000 db diáryó állomány 200
populációját megsemmisít.

Mézel nyúl

Általános

Általános

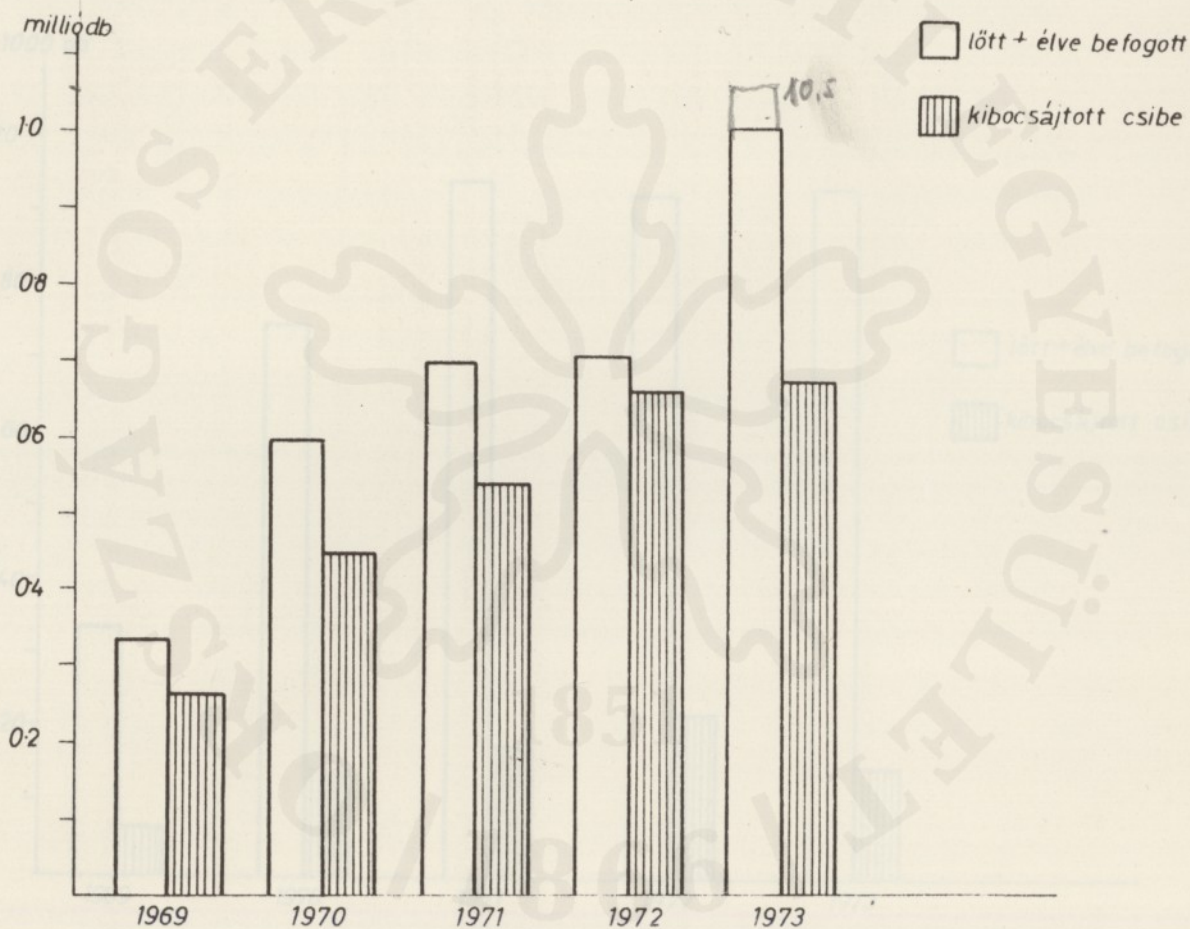

1851

1866

Kitermelt és kibocsájtott fácán 5 év alatt

-5- ábra

Kitermelt és kibocsájtott fának 2 év alatt

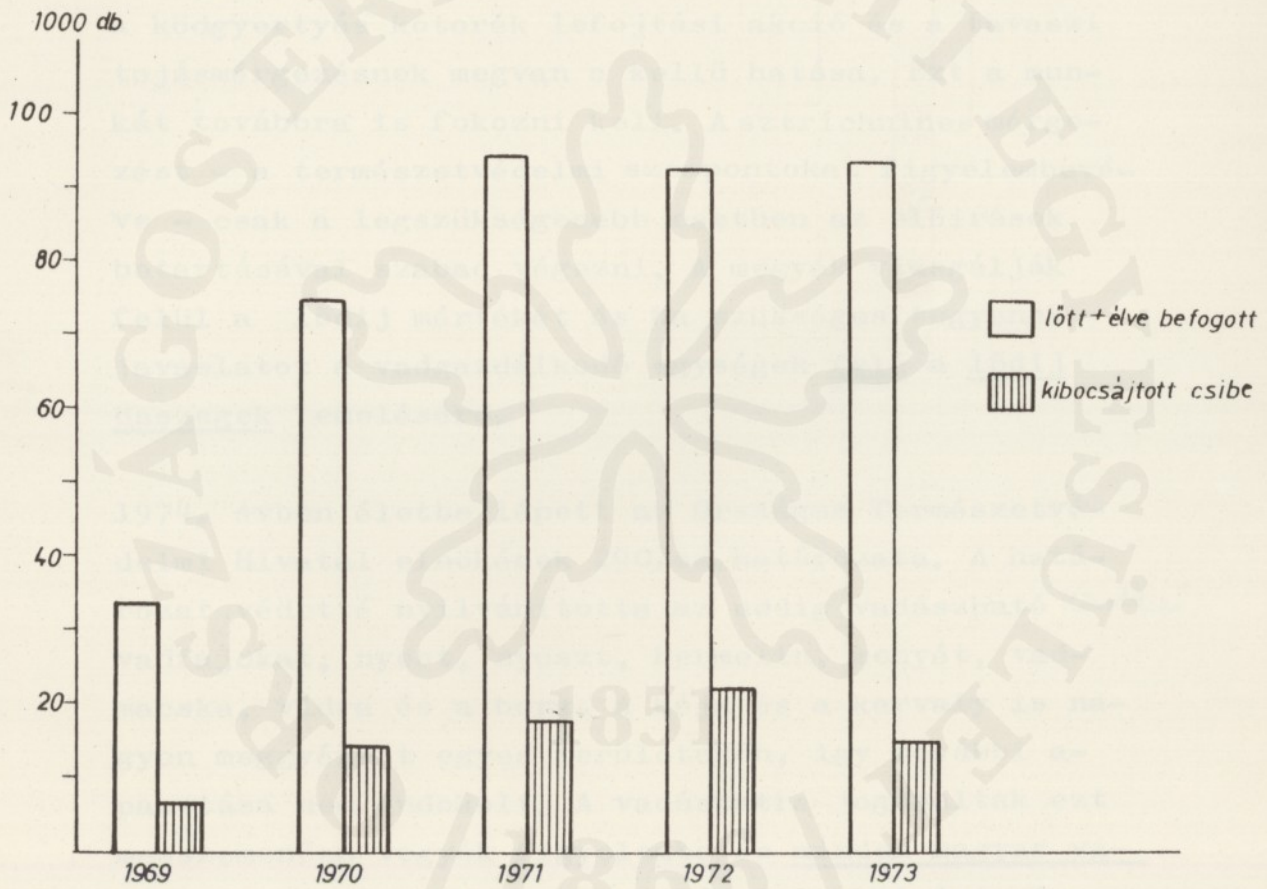
1851-1866

1851-2-

Kitermelt és kibocsájtott fogoly 5 év alatt

-6-*ábra*

Kitermelt és kibocsátott faanyag 5 év alatt

1.3. Kártékony vadfajok apasztása
/10.sz.táblázat/

Az apróvadállomány intenzív fejlesztése csak a kártékony vadfajok apasztásával, megfelelő szinten tartásával lehetséges. Ez - függetlenül a terület jellegétől - minden vadászatra jogosultnak kötelessége. Az 1973. évi tévyszámok azt mutatják, hogy a ködgyertyás kótorék lefojtási akció és a tavaszi tojásmérgezésnek megvan a kellő hatása. Ezt a munkát továbbra is fokozni kell. A sztrichnines mérgezést - a természetvédelmi szempontokat figyelembe véve - csak a legszükségesebb esetben az előírások betartásával szabad végezni. A megyék vizsgálják felül a lődíj mértékét és ha szükséges tegyenek javaslatot a vadgazdálkodó egységek felé a lődíj összegek emelésére.

1974. évben életbe lépett az Országos Természetvédelmi Hivatal elnökének 290.sz.határozata. A határozat védetté nyilvánította az eddig vadászható *Königskraut* vadfajokat; nyest, nyuszt, hermelin, menyét, vadmacska, vidra és a borz. A héja és a karvaly is nagyon meggyérült egyes területeken, így további apasztása nem indokolt. A vadászatra jogosultak ezt messzemenően vegyék figyelembe és minden magyar vadász legyen egyben természetvédelmi aktivista is.

A vadgazdálkodást irányító megyei szervek tudatosítsák a fentieket és szurópróbaszerűen ellenőrzik az elszámolásra leadott lőjeleket.

1.3. Kérdőkönyv kérdései

10. sz. táblázat

Az agrárvadászati tevékenység intenzív fejlesztése csak a kér-

tékony vadászati tevékenységgel, megfelelő szinten

terjesztéssel lehetséges. Ez a tevékenység a terület

fejlesztésével - mint a vadászati tevékenység köze-

lőssége. Az 1993. évi törvényben az állam feladata

a kudarcsok elkerülése érdekében a területi szinten

terjesztéssel meg kell adni a területi szinten

hát a területi szinten a területi szinten

adott területi szinten a területi szinten

ve a területi szinten a területi szinten

bevezetésével a területi szinten

által a területi szinten a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

terjesztéssel a területi szinten

Kártékony vadfajok elpusztítása vadásztársaságok és állami szektorok vadászterületein
1973. é v

10.sz. táblázat

Egység: db

M e g y e	Üregi nyul	Róka	Vad- macska	Borz	Vidra	Menyét	Görény	Héja	Karvaly	Szürke varjú	Vetési varjú	Szarka	Szajkó	Kutya	Macska	
Baranya	-	1476	11	277	27	200	309	57	167	4999	4494	5752	2034	1392	1855	
Bács-Kiskun	2579	1218	-	19	-	109	157	56	111	3902	3146	15223	984	2791	3185	
Békés	-	767	17	-	1	473	267	248	305	632	18079	8821	469	3389	3356	
Borsod-Abaúj-Zemplén	-	1074	207	84	-	304	140	607	267	4974	127	13123	745	2951	2776	
Csongrád	-	1038	6	1	4	167	138	14	121	1613	4571	6018	490	2249	2318	
Fejér	343	1246	24	92	2	199	186	137	84	2947	1064	3560	1195	1243	1740	
Győr	-	1478	-	66	2	279	365	112	19	3912	4897	2286	584	1470	2535	
Hajdu-Bihar	-	1101	15	17	-	512	423	-	-	5491	2383	26001	961	2628	3061	
Heves	-	498	76	28	-	279	335	70	72	1629	3714	7711	1132	2056	2486	
Komárom	-	349	12	58	-	35	60	26	11	1712	793	1421	915	521	262	
Nógrád	-	449	194	62	2	167	87	132	99	2870	1002	5942	1656	994	1113	
Pest	6898	1077	82	62	1	267	301	117	177	4835	2575	12217	3312	4139	4612	
Somogy	-	1182	-	234	57	230	150	117	103	6153	1465	6563	1811	1260	1591	
Szabolcs-Szatmár	-	661	10	73	-	81	112	321	72	7232	2375	20582	599	2202	1623	
Szolnok	-	1629	21	3	3	533	500	356	231	1768	21430	16539	546	4098	4819	
Tolna	5	1004	-	133	10	212	133	70	69	4324	2189	2361	638	1266	1560	
Vas	-	1017	-	142	3	182	199	124	184	5654	4196	5117	657	1097	2031	
Veszprém	-	1208	-	83	1	242	162	92	46	3413	5602	3517	1024	1510	2224	
Zala	-	592	1	182	14	235	229	83	124	7440	3159	7141	610	72	947	
Összesen:	1973.év:	9825	19064	676	1616	127	4706	4253	2739	2262	75500	87261	169895	20362	37968	44094
	1972.év:	5023	20559	729	1960	220	5336	4236	2958	3123	64930	-	158396	24937	33930	38951
Erdő- és Fafeld. Gazdaság	1973.év:	1880	1924	44	120	-	177	85	170	44	5241	2650	7560	1753	2267	2207
	1972.év:	1812	2492	43	141	2	213	145	164	72	5464	-	6676	2272	2317	2240
Erdő- és Vadgazd. Költségv.Szerv	1973.év:	12	1619	55	136	-	199	106	146	61	4534	416	4461	1995	2497	2671
	1972.év:	-	1746	60	135	1	293	141	147	95	4865	-	4963	2374	2647	2975
Állami Gazdasá- gok	1973.év:	-	3141	130	104	-	811	1243	401	118	9832	11103	15185	1164	5704	6776
	1972.év:	-	3542	79	201	8	844	899	355	384	9668	-	13315	1157	5436	6245
Egyéb /MN/	1973.év:	-	505	3	20	-	24	15	12	1	474	-	444	306	445	530
	1972.év:	-	676	3	30	-	44	45	9	5	752	-	666	615	557	603
MINDÖSSZESEN:	1973.év:	11717	26253	908	1996	127	6044	5702	3468	2486	95581	101430	197545	25580	48881	56278
	1972.év:	6835	29015	914	2457	231	6730	5466	3633	3679	85679	-	184016	31355	44887	51014

2. NAGYVADGAZDÁLKODÁS MINŐSÉGI ÉRTÉKELÉSE

Az Országos Trófeabíráló Bizottság elvégezte a Megyei Trófeabíráló Bizottságok 1973. évi bírálati eredményeinek kiértékelését, aminek alapján az alábbiakban ad számot munkájukról. Egyidejűleg kidolgozta az Országos Trófeabíráló Bizottság bírálataival együtt az országos eredményeket. Ezeknek az adatoknak a birtokában meg lehet állapítani egész vadgazdálkodásunk jellemzőit, ki lehet mutatni a gazdálkodásban jelentkező fejlődés tendenciáit és az előadódó hiányosságokat.

Az adatok áttekinthetősége érdekében következetesen feltüntettem a Megyei Trófeabíráló Bizottságok adatai mellett az Országos Trófeabíráló Bizottság adatait és ezek összesítésekképpen az országos adatokat külön-külön a szarvas és az őz vonatkozásában.

2.1. Szarvas

/11-17. táblázat/

Az országos adatok alapján megállapítható, hogy a becsült bikaállománynak /14.681 db/ 27,5 %-át ejtettük el az 1973. évben. Ennek az aránynak 20 %-nak kellene lenni ahhoz, hogy szinten tartsuk az állományt. A túlteljesítés már csökkentést jelent, tehát helyesen tovább folytatjuk a múlt évben megkezdett utat.

Az érmes aránynak a múlt évihez /40,3 %/ viszonyított csökkenése arra mutat, hogy az állományapaszta munkája ugyancsak helyesen a selejtbikák felől tolódik.

Ugyancsak kedvező jelenségnek tekinthető, hogy a nagyobb arányú lelövések ellenére a szakszerűtlen vadásztatás aránya tovább csökkent, a múlt évi 9,4 %kal szemben 6,4 %-ra.

A Megyei Trófeabíráló Bizottságok számai egyrészt azt bizonyítják, hogy a hazai vadászok nemcsak mennyiségben, hanem arányokban is évről évre több érmes bikát zsákmányolnak ugyancsak csökkenő szakszerűtlen lelövés mellett. Külön meg kell itt említeni, hogy egyik szektor sem érte el a hibás lelövésben a 10 %-ot, amit az elviselhetőnél magasabbnak tartunk.

Külön említést kell tenni a vadásztársaságok eredményeiről, ahol a javulás 2,6 %.

A megyei adatok alapján megállapítható, hogy Baranya, Fejér, Győr, Komárom, Somogy, Tolna és Vas megyékben szorgalmazták a szükséges állománycsökkentést, amennyiben 30 %-ot meghaladó mértékben végeztek bikalelövést. A többi megyében mindenütt kilótték a szinttartáshoz szükséges 20 %-ot kivéve Borsod megyét.

A Megyei Trófeabíráló Bizottságok adatait vizsgálva megállapítható az érmes százalék alacsony volta. Ez azt mutatja, hogy a hatáskörükbe tartozó vadászati szektorok elsősorban a selejtezés szempontjait tartják szem előtt.

A hibás lelövések aránya meghaladja az elviselhetőség határát Győr, Vas és Zala megyében.

A szakszerű vadásztatás átlageredményein belül fel-
tűnően magas a durva hibák száma Baranya és Vas me-
gyében. Főleg Baranya megyében kirívó az eset.

A gazdálkodás mikéntjének elbirálásához segítséget
nyújt a terítékre hozott bikák kormegoszlásának is-
merete és elemzése. Ennek érdekében kimutatom a kor-
megoszlás országos adatait.

év	1-2	2-5	6	7	8	9	10	11	12	Összes
db	1417	361	353	379	353	397	296	483		4.039
%	35,1	9,0	8,7	9,4	8,7	9,8	7,3	12,0		100,0

A kimutatott adatokból megállapíthatjuk, hogy ezen
a téren bizony még sok a helyesbítéssel. Folya-
matos és szakszerű gazdálkodás mellett 1-5 éves kor-
ban kellene kilőni a kikerülő bikák 62 %-át. Ezzel
szemben az eredmények csak 35,1 %-ról adnak számot.
6-9 éves korban kellene lenni a kilőtt bikák 18 %-
ának, a mi adataink pedig 29,8 %-ról beszélnek. 10-12
éves korúnak kellene lenni a kilőtt bikák 20 %-ának,
a mi adataink pedig 29,1 %-ról szólnak.

Ezeknek a számoknak a tükrében ismételten bizonyít-
juk, hogy a fiatal korcsoportban nem végezzük el azt
az állományszabályozást, amely megvetné a jövő állo-
mány minőségének alapjait, azaz rendkívül sok olyan
bikát hagyunk bent az állományban, amelyek fenntar-
tása csak vadkárt jelent, nem pedig minőségi alapot.
A másik két korcsoportban pedig közel a kétszeresét
lőjük, mint az helyes volna. Addig, amíg vadásztatá-
sunk állománycsökkentéssel karöltve folyik, ezek a
szakszerűtlenségek nem mutatják szemmel láthatóan
káros hatásukat, de ha egyszer megközelítjük a fenn-
tartandó állományt, akkor rá kell döbbenünk, hogy

A munkásságunkat a legmagasabb szintre emelve, a legújabb
térképeket a legújabb térképek alapján készítettük, és a leg-
újabb térképeket a legújabb térképek alapján készítettük.

A munkásságunkat a legmagasabb szintre emelve, a legújabb
térképeket a legújabb térképek alapján készítettük, és a leg-
újabb térképeket a legújabb térképek alapján készítettük.

A munkásságunkat a legmagasabb szintre emelve, a legújabb
térképeket a legújabb térképek alapján készítettük, és a leg-
újabb térképeket a legújabb térképek alapján készítettük.

A munkásságunkat a legmagasabb szintre emelve, a legújabb
térképeket a legújabb térképek alapján készítettük, és a leg-
újabb térképeket a legújabb térképek alapján készítettük.

A munkásságunkat a legmagasabb szintre emelve, a legújabb
térképeket a legújabb térképek alapján készítettük, és a leg-
újabb térképeket a legújabb térképek alapján készítettük.

A munkásságunkat a legmagasabb szintre emelve, a legújabb
térképeket a legújabb térképek alapján készítettük, és a leg-
újabb térképeket a legújabb térképek alapján készítettük.

A munkásságunkat a legmagasabb szintre emelve, a legújabb
térképeket a legújabb térképek alapján készítettük, és a leg-
újabb térképeket a legújabb térképek alapján készítettük.

A munkásságunkat a legmagasabb szintre emelve, a legújabb
térképeket a legújabb térképek alapján készítettük, és a leg-
újabb térképeket a legújabb térképek alapján készítettük.

A munkásságunkat a legmagasabb szintre emelve, a legújabb
térképeket a legújabb térképek alapján készítettük, és a leg-
újabb térképeket a legújabb térképek alapján készítettük.

A munkásságunkat a legmagasabb szintre emelve, a legújabb
térképeket a legújabb térképek alapján készítettük, és a leg-
újabb térképeket a legújabb térképek alapján készítettük.

1581

1861/68

elfiatalítottuk az állományunkat és akkor nem marad más hátra, mintegy kényszerszünet a golyóérett koros bikák vadászatában. Ennek elkerülése érdekében javaslom a bika-kilövési terveknek korcsoportonkénti megszabását és azok legszigorubb betartatását.

A tényleges állományszabályozási munka eredményeiről elsősorban a Megyei Trófeabíráló Bizottságok elé kerülő bikák adatai adnak számot. Ezért célszerűnek tartom ezeknek az adatoknak mélyebb elemzését, illetve ezek tükrében értékelni az állományszabályozási munkát.

A megyei adatok alapján Baranya, Győr- és Vas megye végzi helyesen és előrelátóan állományszabályozási munkáját. Bátran belenyul a fiatal korcsoportba és idejében kiemeli ebből azokat a bikákat, amelyek nem mutatják a megkívánt minőséget. Ilyen munka mellett biztosítottak látszik a már elért minőségi szint további fenntartása, sőt további javítása.

Megközelítik a helyes gazdálkodást Bács, Nógrád, Pest Somogy, Tolna és Zala megyék.

Nem kielégítő az állománygazdálkodása Borsod, Fejér, Heves, Komárom és Veszprém megyének.

Az országosan elbírált szarvasbikák sulymegoszlását az alábbi számok részletezik:

kg	1-2	2-3	3-4	4-5	5-6	6-7	7-8	8-9	9-10	10-11	11-12	12-	Össz.
db	185	426	576	629	643	547	444	314	142	77	40	16	4.039
%	4,6	10,5	14,3	15,6	15,9	13,5	11,-	7,8	3,5	1,9	1,-	0,4	100,-

14,5% 8-9 év közötti sulyosak

Az adatokból kitűnik, hogy a 6 kg-on felüli agancsu bikák mennyisége 1580 db. Az össz érmes 160⁴ db. Tehát a 6 kg-on aluli agancsokból is vannak érmesek, viszont e fölötti súlyu agancsok között is akadnak formahibás, ághiányos érmesszint alatti trófeák.

A súly- és a koradatok egybevetéséből az az eredmény jönne ki, hogy átlagban 8 éves korban érik el a bikáink az érmes szintet. Mindenki tudja, hogy ez a megállapítás nem helytálló, tehát keressük meg az okát ennek a kialakult képnek. Ennek az oka az, hogy még mindig rendkívül sok olyan bikát tartunk, amelyek nem hozzák meg a várt minőségi eredményt, tehát újabb bizonyítéka annak, hogy nem elegendő a fiatal korcsoportban történő szelektálásunk, illetve állomány szabályozásunk, mert csak így történhet meg, hogy még mindig sok öreg, de legalább középkorú selejtbika van az állományunkban.

-65-

1973 évi adatok

MTbB-ok által elbírált szarvasagancsok adatai
szektoronkénti részletezéssel

11. táblázat

	Össz.	A	E	B	ÖÉ	%	-1	-2	-3	Ö-	%
Erdő-és Vadgazd.	40	-	3	2	5	12,5	-	3	-	3	7,5
Erdő-és Fafeld.	202	6	13	26	45	22,2	3	-	-	3	1,5
Áll. Gazdaságok	30	3	3	3	9	30,0	1	-	-	1	3,3
MAVOSZ ter.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
HM területek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vadásztársaságok	1356	21	112	191	324	23,7	56	42	16	114	8,4
Összesen:	1628	30	131	222	383	23,5	60	45	16	121	7,4

OTbB által elbírált szarvasagancsok adatai szektoronkénti
részletezéssel

12. táblázat

	Össz.	A	E	B	ÖÉ	%	-1	-2	-3	Ö-	%
Erdő-és Vadgazd.	788	43	137	209	389	49,4	34	4	3	41	5,2
Erdő-és Fafeld.	698	66	109	196	371	53,1	30	3	6	39	5,6
Állami Gazd.	175	8	29	38	75	42,9	7	2	5	14	8,0
HM ter.	190	8	24	45	77	40,5	2	-	1	3	1,5
Vadásztársaságok	560	30	123	156	309	55,2	33	2	5	40	7,1
Összesen:	2411	155	422	644	1221	50,6	106	11	20	137	5,7

A MTbB-ok és az OTbB által elbírált szarvasagancsok adatai
szektoronkénti részletezéssel

13. táblázat

	Össz.	A	E	B	ÖÉ	%	-1	-2	-3	Ö-	%
Erdő-és Vadgazd.	828	43	140	211	394	47,6	34	7	3	44	5,3
Erdő-és Fafeld.	900	72	122	222	416	46,2	33	3	6	42	4,7
Állami Gazd.	205	11	32	41	84	41,0	8	2	5	15	7,3
HM ter.	190	8	24	45	77	40,5	2	-	1	3	1,6
Vadásztársaságok	1916	51	235	347	633	33,0	89	44	21	154	8,0
Összesen:	4039	185	553	866	1604	39,7	166	56	36	258	6,4

Kelérés díja 4,362
Hírnemű díja 323 db. igazgató
László

633 : 1916 = 33
- 5828
= 472

MTbB-ok által elbírált szarvasagancsok adatai megyei részletezéssel

14.sz.táblázat

M e g y e	Össz.	A	E	B	ÖÉ	%	-1	-2	-3	Ö-	%
1. Baranya	205	7	24	19	50	24,4	3	6	9	18	8,8
2. Bács	24	1	1	1	3	12,5	2	-	-	2	8,7
3. Békés	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Borsod	100	3	8	16	27	27,0	6	4	-	10	10,0
5. Csongrád	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Fejér	78	-	7	13	20	25,6	1	1	1	3	3,8
7. Győr	81	-	1	7	8	9,9	7	4	1	12	14,7
8. Hajdu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Heves	69	-	2	12	14	20,5	2	1	-	3	4,4
10. Komárom	101	3	7	15	25	24,5	-	2	-	2	2,0
11. Nógrád	73	2	7	10	19	26,6	4	1	-	5	6,8
12. Pest	185	2	6	24	32	17,3	11	2	2	15	8,1
13. Somogy	183	5	23	25	53	29,0	8	7	2	17	9,4
14. Szabolcs	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15. Szolnok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Tolna	115	5	15	17	37	31,6	-	5	-	5	4,5
17. Vas	83	1	7	11	19	23,3	6	7	1	14	15,9
18. Veszprém	218	-	18	40	58	26,7	2	1	-	3	1,4
19. Zala	110	1	5	13	19	17,3	8	4	-	12	10,9
Összesen:	1628	30	131	222	383	23,5	60	45	16	121	7,4

Állomány	1841	46	131	155	180	20	21	111	179
19° 1917	100	1	2	12	22	1	1	15	100
16° 1818	80	-	10	10	10	-	-	3	14
15° 180	60	1	10	11	11	1	1	24	129
12° 1812	111	1	11	11	11	1	1	2	102
11° 1811	100	-	10	10	10	-	-	1	102
10° 1810	100	-	10	10	10	-	-	1	102
9° 1809	100	-	10	10	10	-	-	1	102
8° 1808	100	-	10	10	10	-	-	1	102
7° 1807	100	-	10	10	10	-	-	1	102
6° 1806	100	-	10	10	10	-	-	1	102
5° 1805	100	-	10	10	10	-	-	1	102
4° 1804	100	-	10	10	10	-	-	1	102
3° 1803	100	-	10	10	10	-	-	1	102
2° 1802	100	-	10	10	10	-	-	1	102
1° 1801	100	-	10	10	10	-	-	1	102
0° 1800	100	-	10	10	10	-	-	1	102

Állomány	1841	46	131	155	180	20	21	111	179
19° 1917	100	1	2	12	22	1	1	15	100
16° 1818	80	-	10	10	10	-	-	3	14
15° 180	60	1	10	11	11	1	1	24	129
12° 1812	111	1	11	11	11	1	1	2	102
11° 1811	100	-	10	10	10	-	-	1	102
10° 1810	100	-	10	10	10	-	-	1	102
9° 1809	100	-	10	10	10	-	-	1	102
8° 1808	100	-	10	10	10	-	-	1	102
7° 1807	100	-	10	10	10	-	-	1	102
6° 1806	100	-	10	10	10	-	-	1	102
5° 1805	100	-	10	10	10	-	-	1	102
4° 1804	100	-	10	10	10	-	-	1	102
3° 1803	100	-	10	10	10	-	-	1	102
2° 1802	100	-	10	10	10	-	-	1	102
1° 1801	100	-	10	10	10	-	-	1	102
0° 1800	100	-	10	10	10	-	-	1	102

OTbB-által elbírált szarvasagancsok adatai megyei részletezéssel

15.sz.táblázat

M e g y e	Össz.	A	E	B	ÖÉ	%	-1	-2	-3	Ö-	%
1. Baranya	5 220	19 4	42	49	110	50,0	14 3	1	2	17	7,7 5
2. Bács	6	-	2	1	3	50,0	1	-	-	1	16,7 1
3. Békés	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Borsod	41	2 10	4	21	27	66,0	1	-	-	1	2-2,4
5. Csongrád	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Fejér	7 169	1 11	31	46	78	46,6	13 4	2	1	16	9,5 2
7. Győr	8 159	6 8	27	42	75	47,1	9	-	2	11	7,0 7
8. Hajdu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Heves	77	1 12	8	20	29	37,2	3	-	2	5	6,5
10. Komárom	3 264	3 9	26	92	121 4	48,0	7	1	1	9	4 3,5
11. Nógrád	34	-	-	8	8	23,5	3	-	-	3	8,8 3
12. Pest	4 258	7 5	49	70	126 3	47,8	8	-	-	8	3 3,1
13. Somogy	1 404	35 2	87	93	215 1	53,3	16 e	3	7	26	6,4
14. Szabolcs	2	-	2	-	2	100,0	-	-	-	-	-
15. Szolnok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Tolna	2 358	36 1	68	93	197 2	55,1	17 1	2	2	21	5,9
17. Vas	10 100	7 7	20	30	57	57,0	4	-	3	7	7,0 6
18. Veszprém	6 208	7 6	37	62	106	50,8	3	-	-	3	1-1,4
19. Zala	9 111	31 3	19	17	67	60,5	7	-	-	9	8,3 4
Összesen:	2411	155	422	644	1221	50,5	106	11	20	137	5,7

30
188

2659

A MTbB-ok és az OTbB által elbírált szarvasagancsok adatai megyei
részletezéssel az 1973. évről

16.sz.táblázat

M e g y e	Össz.	A	E	B%	ÖÉ	%	-1	-2	-3	Ö-	%
93.783 1. Baranya 4.) 6.2	425	264	66	68	160	37,7	17	7	11	35	8,2
95.899 2. Bács	30	1	3	2	6	20,0	3	-	-	3	10,0
18.466 3. Békés	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
127.180 4. Borsod 6.) 3.5	141	5	12	37	54	38,2	7	4	-	11	7,8
21.850 5. Csongrád	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44.842 6. Fejér	247	1	38	59	98	39,5	14	3	2	19	7,7
61.292 7. Győr 7.) 2.5	240	69	28	49	83	34,5	16	4	3	23	9,6
48.937 8. Hajdu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
44.238 9. Heves	146	1	10	32	43	29,5	5	1	2	8	5,5
57.690 10. Komárom 10.) 4.6	365	68	33	107	146	40,1	7	3	1	11	3,1
84.581 11. Nógrád 9.) 1.8	107	2	7	18	27	25,2	7	1	-	8	7,4
127.829 12. Pest 8.) 2.0	443	95	55	94	158	35,5	19	2	2	23	5,2
133.658 13. Somogy 3.) 6.6	587	402	110	118	268	45,7	24	10	9	43	7,7
50.433 14. Szabolcs	5	-	2	-	2	40,0	-	-	-	-	-
20.152 15. Szolnok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50.824 16. Tolna 2.) 8.6	473	411	83	110	234	49,0	17	7	2	26	5,5
82.586 17. Vas 5.) 4.5	183	86	27	41	76	41,6	10	7	4	21	8,7
138.334 18. Veszprém 4.) 1.6	426	74	55	102	164	38,5	5	1	-	6	1,4
88.806 19. Zala 1.) 14.9	221	323	24	30	86	38,7	15	6	-	21	9,7
Összesen: 43.112	4039	185	553	866	1604	39,7	166	56	36	258	6,4

MTbB-ok által elbírált szarvasagancsok koradatai

1943. év

17.sz.táblázat

	2-5	6	7	8	9	10	11	12	Összesen db	2-5 éves %
			É	v	e	s				
1. Baranya	126	18	15	18	8	8	6	6	205	61,5
2. Bács	11	1	3	3	-	1	2	3	24	45,8
3. Békés	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Borsod	32	15	17	6	8	8	6	8	100	32,0
5. Csongrád	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. Fejér	29	9	11	10	9	3	3	4	78	37,2
7. Győr	57	8	7	4	2	2	-	1	81	70,4
8. Hajdu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Heves	24	11	7	7	6	9	2	3	69	34,8
10. Komárom	42	12	9	8	13	1	6	10	101	40,0
11. Nógrád	34	6	6	9	3	5	2	8	73	46,6
12. Pest	86	24	16	14	14	16	4	11	185	46,5
13. Somogy	84	24	14	22	10	10	6	13	183	45,9
14. Szabolcs	2	1	-	-	-	-	-	-	3	33,0
15. Szolnok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Tolna	56	9	11	15	5	11	5	3	115	48,7
17. Vas	60	6	5	5	2	2	-	3	83	72,6
18. Veszprém	68	23	19	25	21	24	16	22	218	31,2
19. Zala	59	14	11	13	6	1	2	4	110	53,6
Összesen db	770	181	151	159	107	101	60	99	1628	47,3
%	47,3	11,1	9,2	9,6	6,6	6,4	3,7	6,1	100,0	

47,3%
fiatal
1-2 éves

36,5%
középkorú
3-8 éves

16,2%
időskorú

62:2:18

6200:218=28,4

Ö z

/18-24. táblázat/

Az 1973. év minőségi eredményeiben nagyon erős mértékben érezhető az a kiadott rendelkezés, hogy golyóérett bakot augusztus 15. előtt nem szabad lőni. Köztudott, hogy a vegetáció felnövekedése után a mi körülményeink között nagy nehézségekbe ütközik az őzbakvadászat. Természetes, hogy így az idősebb golyóérett bakokból lényegesen kevesebb került terítékre. Végeredményben a korlátozó rendelkezésnek ez volt a célja. Ezzel magyarázható, hogy az egyébként rendkívül jó felrakási év mellett a minőségi eredmények ilyen alacsony szinten mozognak. A jó felrakási évek átlagos érmes aránya 9 % szokott lenni, az idei 6,4 %.

Megjavult a vadásztatás szakszerűségének mértéke az elmúlt évben. A korábbi évek átlagos 7,5 %-ával szemben a mostani eredmény 3,6 %. Ez elsősorban a trófeabíráló bizottságok munkájának az eredménye, de legalább ilyen arányban mondhatja magáénak a sikert az a kiterjedt szakmai oktatás is, amelyben vadászaink évről évre részesülnek.

Még mindig nem kielégítő a lelövések mennyisége. Az állomány szintentartásához a bakállománynak 25 %-át kell kilőni. A becsült bakállományunk 58.567 db volt, a teljesített 11.003 db-os baklelövés csupán 18,8 %-a. Ez a szám azt jelenti, hogy a tulnépesezés fokozódásának még mindig nem tudtunk gátat vetni.

A Megyei Trófeabíráló Bizottságok adatai arról tanus-
kodnak, hogy a hazai vadászok fokozódó mértékben
résztvesznek a selejtezés munkájában, aminek bizo-
nyítéka, hogy a 30 %-os mennyiségi növekedés mellett
az érmes arány visszaesett. Konkrét számokban a ha-
zai vadászok ebben az évben 2.033 db selejtbakkal
többet lőtték, mint az előző évben.

Külön ki kell emelni a vadásztatás szakszerűsége te-
rén felmutatott javulást. A 2,3 %-os arány már olyan
szám, amivel méltán büszkélkedhetünk még akkor is,
ha nagyon sok a selejt bakunk.

A megyei bontás adatai alapján megállapítható, hogy
egyedül Győr megye eredményeiben jelentkezik állo-
mánycsökkentési tendencia a baklelövések alapján. Az
állomány szintentartásához a bakállomány 25 %-át
kell évente kilőni. Győr megyének ez a százaléka 32.

Pest, Somogy és Tolna megyében éri el a bak-kilövés
a 25 %-ot, tehát a bakban a tulnépesedés megállt.

Baranya, Szolnok és Veszprém megyében haladják meg
a 20 %-ot, míg a többi megyében ez az arány 20 % a-
latt van, tehát tovább tart a tulnépesedés. Ezek
közül Borsod, Szabolcs és Vas megyében még a 10 %-
ot sem haladja meg az arány.

Az érmes arány változása tükrözi általában az ál-
lományok minőségét. Az élenjárókból 1973. évben ki-
maradt Csongrád megye. Ez magyarázható azzal, hogy a
lelövések 54 %-a - nagyon helyesen - a fiatal kor-
osztályra esik.

A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Osztályának elnöke, Dr. Sándor Csécs, hogy a hazai vadászok fokozódó mértékben résztvevőnek a vadászati munkájában, aminek általánosan, hogy a 30 %-os mennyiségű növekedés mellett az árnyék arányát vizsgálta. Később azonban a hazai vadászok ebben az évben 2,50 db szelvényekkel többet lőttek, mint az előző évben.

Ezeken ki kell látni a vadászati munka terén folytatott javulást. A 30 %-os arányú növekedés mellett még mindig a vadászati munka még akkor is ha nagyon sok a szelvény.

A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Osztályának elnöke, Dr. Sándor Csécs, hogy a 30 %-os arányú növekedés mellett a vadászati munka még akkor is ha nagyon sok a szelvény.

A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Osztályának elnöke, Dr. Sándor Csécs, hogy a 30 %-os arányú növekedés mellett a vadászati munka még akkor is ha nagyon sok a szelvény.

A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Osztályának elnöke, Dr. Sándor Csécs, hogy a 30 %-os arányú növekedés mellett a vadászati munka még akkor is ha nagyon sok a szelvény.

A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Osztályának elnöke, Dr. Sándor Csécs, hogy a 30 %-os arányú növekedés mellett a vadászati munka még akkor is ha nagyon sok a szelvény.

A megyei Trófeabíráló Bizottságok adataiból kitűnik, hogy főleg Hajdu és Szolnok megyében a hazai vadászok részére is jutnak érmes bakok. Az átlagosnál jobb minőségű állomány ezt lehetővé is teszi, de ugyanilyen mértékben kellene résztvenni a selejtezési munkában is, ami Hajdu megye esetében nem áll fenn.

A vadásztatás szakszerűségében általában szép előrehaladás mutatkozik. A jó eredmények ellenére figyelmeztetésben kell részesíteni Tolna megyét a durva hibák viszonylagos tultengése miatt.

Az elbírált őzbakok országos viszonylatban vett kormegoszlása az alábbi:

év	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Össz.
db	422	1008	1310	1396	1320	1161	1267	1260	745	641	473	11003
%	3,9	9,2	12,0	12,7	12,0	10,2	11,5	11,5	6,8	5,9	4,3	100,0

Helyes gazdálkodás mellett a terítékre került bakok 52 %-ának 1-3 éves korcsoportra kellene esni. Ezzel szemben a mi számaink 25,1 %-ot mutatnak. Ez az alapvető hiba őzgazdálkodásunkban és ez ellen küzdünk már évek óta eredménytelenül. Az mind igaz, hogy az ebben a korcsoportban elejtett bakok trófeaértéket nem képviselnek, de ha ebben a korcsoportban nem teremtünk rendet, akkor csak további minőségromlással számolhatunk.

Ezt bizonyítja a számsor másik oldala is. A 7 éven felüli bakok aránya 40 %. A 40 %-ból csak 6,4 % az érmes, tehát 33,6 %-ban hagytunk olyan bakokat megöregedni, amelyek nem alkalmasak arra, hogy állományunk törzsét képezzék.

Amíg a fiatalkori selejtezés és állomány szabályozás kérdését kielégítő módon meg nem oldjuk, addig őzállományunk átlagos minőségi szintjének lényeges emelkedésére nem számíthatunk.

A Megyei Trófeabíráló Bizottságok adataiból kitűnő kormegoszlás majdnem teljesen azonos az országos kormegoszlással, ezért ennek az adatsornak az alapján véleményt tudunk mondani a megyék gazdálkodásáról.

A megyei tényszámok alapján megállapítható, hogy egyedül Csongrád megye éri el a fiatal korcsoportban a kívánatos 52 %-ot.

30 %-ot érnek el Bács, Békés, Győr, Szabolcs és Szolnok megyében. A többinek a teljesítménye még ezen alul van, amelyek közül még kirívóan rosszak Hajdu, Komárom, és Veszprém megye.

Az elbírált őzbakok országos súlymegoszlási adatai az alábbi számok tárják elénk:

gr	0-200	200-300	300-400	400-500	500-600	600-	Összes
db	3.235	4.919	2228	535	78	8	11.003
%	29,4	44,7	20,3	4,8	0,7	0,1	100,0

Ha egybevetjük az érmes arányt a súlyadatokkal, akkor kitűnik, hogy a 300-400 gr-os bakok közül alig száz éri el az éremhatárt. Az idei eredményeket némileg torzítja a golyóérett bakok lelövésének korlátozása, de ez mégis csak átlagosan rossz minőségről tanuskozik, hogy ennek a kategóriának 95 %-a nem éri el az éremhatárt.

MTbB-ok által elbírált őzagancsok adatai
szektoronkénti részletezéssel

18.sz.táblázat

	Össz.	A	E	B	ÖÉ	%	-1	-2	-3	Ö-	%
Erdő- és Vadg.	45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erdő- és Fafeld.	261	-	2	3	5	1,9	2	-	-	2	0,8
Állami Gazd.	218	3	3	8	14	6,4	-	4	-	4	2,0
MAVOSZ ter.	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
HM ter.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vadásztársaságok	6484	53	125	121	299	4,6	104	38	11	153	2,4
Összesen:	7013	56	130	132	318	4,5	106	42	11	159	2,3

OTbB által elbírált őzagancsok adatai szektoronkénti
részletezéssel

19.sz.táblázat

	Össz.	A	E	B	ÖÉ	%	-1	-2	-3	Ö-	%
Erdő- és Vadg.	501	2	5	15	22	4,4	19	4	1	24	4,7
Erdő- és Fafeld.	444	-	8	13	21	4,7	22	2	3	27	6,1
Állami Gazd.	614	8	13	28	49	8,0	19	6	2	27	4,4
HM ter.	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MAVOSZ ter.	35	1	4	3	8	22,9	3	-	-	3	8,6
Vadásztársaságok	2388	55	99	136	290	12,1	109	25	27	161	6,3
Összesen:	3990	66	129	195	390	9,8	172	37	33	242	6,1

A MTbB-ok és az OTbB által elbírált őzagancsok adatai
szektoronkénti részletezéssel

20.sz.táblázat

	Össz.	A	E	B	ÖÉ	%	-1	-2	-3	Ö-	%
Erdő- és Vadg.	546	2	5	15	22	4,0	19	4	1	24	4,6
Erdő- és Fafeld.	705	-	10	16	26	3,7	24	2	3	29	4,1
Állami Gazd.	832	11	16	36	63	7,6	19	10	2	31	3,7
MAVOSZ ter.	40	1	4	3	8	20,0	3	-	-	3	7,5
HM ter.	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vadásztársaságok	8872	108	224	257	589	6,6	213	63	38	314	3,5
Összesen:	11003	122	259	327	708	6,4	278	79	44	401	3,6

MTbB-ok által elbírált őzágancsok adatai megyei részletezéssel

21.sz.táblázat

M e g y e	Össz.	A	E	B	ÖÉ	%	-1	-2	-3	Ö-	%
1. Baranya	470	4	12	11	27	5,6	7	3	3	13	2,8
2. Bács	412	1	6	1	8	2,0	6	1	-	7	1,7
3. Békés	1254	14	28	28	70	5,6	21	8	-	29	2,3
4. Borsod	186	2	4	2	8	4,3	5	-	-	5	2,7
5. Csongrád	377	2	1	5	8	2,1	-	-	-	-	-
6. Fejér	354	1	4	3	8	2,2	1	-	2	3	0,8
7. Győr	414	-	1	4	5	1,2	10	1	-	11	2,7
8. Hajdu	211	4	7	15	26	12,3	-	-	-	-	-
9. Heves	183	1	5	4	10	5,5	-	2	-	2	1,1
10. Komárom	163	2	3	2	7	4,3	-	1	-	1	0,6
11. Nógrád	87	1	6	1	8	9,2	2	1	-	3	3,4
12. Pest	583	5	5	7	17	2,9	21	1	-	22	3,8
13. Somogy	515	1	7	5	13	2,5	5	6	-	11	2,1
14. Szabolcs	126	3	4	3	10	8,0	-	1	-	1	0,8
15. Szolnok	573	11	30	33	74	12,9	5	8	1	14	2,4
16. Tolna	289	2	2	4	8	2,8	4	5	4	13	4,5
17. Vas	204	-	3	1	4	2,0	5	-	1	6	2,9
18. Veszprém	404	2	2	1	5	1,2	10	1	-	11	2,7
19. Zala	208	-	-	2	2	1,0	4	3	-	7	3,4
Összesen:	7013	56	130	132	318	4,2	106	42	11	159	2,3

ORSZÁGOS ERDÉSZETI FŐISKOLA
1851/1866/1871

Állomány	1851	1866	1871	1876	1881	1886	1891	1896	1901	1906	1911	1916	1921	1926	1931	1936	1941	1946	1951	1956	1961	1966	1971	1976	1981	1986	1991	1996	2001	2006	2011	2016	2021	2026	2031	2036	2041	2046	2051	2056	2061	2066	2071	2076	2081	2086	2091	2096	2101	2106	2111	2116	2121	2126	2131	2136	2141	2146	2151	2156	2161	2166	2171	2176	2181	2186	2191	2196	2201	2206	2211	2216	2221	2226	2231	2236	2241	2246	2251	2256	2261	2266	2271	2276	2281	2286	2291	2296	2301	2306	2311	2316	2321	2326	2331	2336	2341	2346	2351	2356	2361	2366	2371	2376	2381	2386	2391	2396	2401	2406	2411	2416	2421	2426	2431	2436	2441	2446	2451	2456	2461	2466	2471	2476	2481	2486	2491	2496	2501	2506	2511	2516	2521	2526	2531	2536	2541	2546	2551	2556	2561	2566	2571	2576	2581	2586	2591	2596	2601	2606	2611	2616	2621	2626	2631	2636	2641	2646	2651	2656	2661	2666	2671	2676	2681	2686	2691	2696	2701	2706	2711	2716	2721	2726	2731	2736	2741	2746	2751	2756	2761	2766	2771	2776	2781	2786	2791	2796	2801	2806	2811	2816	2821	2826	2831	2836	2841	2846	2851	2856	2861	2866	2871	2876	2881	2886	2891	2896	2901	2906	2911	2916	2921	2926	2931	2936	2941	2946	2951	2956	2961	2966	2971	2976	2981	2986	2991	2996	3001	3006	3011	3016	3021	3026	3031	3036	3041	3046	3051	3056	3061	3066	3071	3076	3081	3086	3091	3096	3101	3106	3111	3116	3121	3126	3131	3136	3141	3146	3151	3156	3161	3166	3171	3176	3181	3186	3191	3196	3201	3206	3211	3216	3221	3226	3231	3236	3241	3246	3251	3256	3261	3266	3271	3276	3281	3286	3291	3296	3301	3306	3311	3316	3321	3326	3331	3336	3341	3346	3351	3356	3361	3366	3371	3376	3381	3386	3391	3396	3401	3406	3411	3416	3421	3426	3431	3436	3441	3446	3451	3456	3461	3466	3471	3476	3481	3486	3491	3496	3501	3506	3511	3516	3521	3526	3531	3536	3541	3546	3551	3556	3561	3566	3571	3576	3581	3586	3591	3596	3601	3606	3611	3616	3621	3626	3631	3636	3641	3646	3651	3656	3661	3666	3671	3676	3681	3686	3691	3696	3701	3706	3711	3716	3721	3726	3731	3736	3741	3746	3751	3756	3761	3766	3771	3776	3781	3786	3791	3796	3801	3806	3811	3816	3821	3826	3831	3836	3841	3846	3851	3856	3861	3866	3871	3876	3881	3886	3891	3896	3901	3906	3911	3916	3921	3926	3931	3936	3941	3946	3951	3956	3961	3966	3971	3976	3981	3986	3991	3996	4001	4006	4011	4016	4021	4026	4031	4036	4041	4046	4051	4056	4061	4066	4071	4076	4081	4086	4091	4096	4101	4106	4111	4116	4121	4126	4131	4136	4141	4146	4151	4156	4161	4166	4171	4176	4181	4186	4191	4196	4201	4206	4211	4216	4221	4226	4231	4236	4241	4246	4251	4256	4261	4266	4271	4276	4281	4286	4291	4296	4301	4306	4311	4316	4321	4326	4331	4336	4341	4346	4351	4356	4361	4366	4371	4376	4381	4386	4391	4396	4401	4406	4411	4416	4421	4426	4431	4436	4441	4446	4451	4456	4461	4466	4471	4476	4481	4486	4491	4496	4501	4506	4511	4516	4521	4526	4531	4536	4541	4546	4551	4556	4561	4566	4571	4576	4581	4586	4591	4596	4601	4606	4611	4616	4621	4626	4631	4636	4641	4646	4651	4656	4661	4666	4671	4676	4681	4686	4691	4696	4701	4706	4711	4716	4721	4726	4731	4736	4741	4746	4751	4756	4761	4766	4771	4776	4781	4786	4791	4796	4801	4806	4811	4816	4821	4826	4831	4836	4841	4846	4851	4856	4861	4866	4871	4876	4881	4886	4891	4896	4901	4906	4911	4916	4921	4926	4931	4936	4941	4946	4951	4956	4961	4966	4971	4976	4981	4986	4991	4996	5001	5006	5011	5016	5021	5026	5031	5036	5041	5046	5051	5056	5061	5066	5071	5076	5081	5086	5091	5096	5101	5106	5111	5116	5121	5126	5131	5136	5141	5146	5151	5156	5161	5166	5171	5176	5181	5186	5191	5196	5201	5206	5211	5216	5221	5226	5231	5236	5241	5246	5251	5256	5261	5266	5271	5276	5281	5286	5291	5296	5301	5306	5311	5316	5321	5326	5331	5336	5341	5346	5351	5356	5361	5366	5371	5376	5381	5386	5391	5396	5401	5406	5411	5416	5421	5426	5431	5436	5441	5446	5451	5456	5461	5466	5471	5476	5481	5486	5491	5496	5501	5506	5511	5516	5521	5526	5531	5536	5541	5546	5551	5556	5561	5566	5571	5576	5581	5586	5591	5596	5601	5606	5611	5616	5621	5626	5631	5636	5641	5646	5651	5656	5661	5666	5671	5676	5681	5686	5691	5696	5701	5706	5711	5716	5721	5726	5731	5736	5741	5746	5751	5756	5761	5766	5771	5776	5781	5786	5791	5796	5801	5806	5811	5816	5821	5826	5831	5836	5841	5846	5851	5856	5861	5866	5871	5876	5881	5886	5891	5896	5901	5906	5911	5916	5921	5926	5931	5936	5941	5946	5951	5956	5961	5966	5971	5976	5981	5986	5991	5996	6001	6006	6011	6016	6021	6026	6031	6036	6041	6046	6051	6056	6061	6066	6071	6076	6081	6086	6091	6096	6101	6106	6111	6116	6121	6126	6131	6136	6141	6146	6151	6156	6161	6166	6171	6176	6181	6186	6191	6196	6201	6206	6211	6216	6221	6226	6231	6236	6241	6246	6251	6256	6261	6266	6271	6276	6281	6286	6291	6296	6301	6306	6311	6316	6321	6326	6331	6336	6341	6346	6351	6356	6361	6366	6371	6376	6381	6386	6391	6396	6401	6406	6411	6416	6421	6426	6431	6436	6441	6446	6451	6456	6461	6466	6471	6476	6481	6486	6491	6496	6501	6506	6511	6516	6521	6526	6531	6536	6541	6546	6551	6556	6561	6566	6571	6576	6581	6586	6591	6596	6601	6606	6611	6616	6621	6626	6631	6636	6641	6646	6651	6656	6661	6666	6671	6676	6681	6686	6691	6696	6701	6706	6711	6716	6721	6726	6731	6736	6741	6746	6751	6756	6761	6766	6771	6776	6781	6786	6791	6796	6801	6806	6811	6816	6821	6826	6831	6836	6841	6846	6851	6856	6861	6866	6871	6876	6881	6886	6891	6896	6901	6906	6911	6916	6921	6926	6931	6936	6941	6946	6951	6956	6961	6966	6971	6976	6981	6986	6991	6996	7001	7006	7011	7016	7021	7026	7031	7036	7041	7046	7051	7056	7061	7066	7071	7076	7081	7086	7091	7096	7101	7106	7111	7116	7121	7126	7131	7136	7141	7146	7151	7156	7161	7166	7171	7176	7181	7186	7191	7196	7201	7206	7211	7216	7221	7226	7231	7236	7241	7246	7251	7256	7261	7266	7271	7276	7281	7286	7291	7296	7301	7306	7311	7316	7321	7326	7331	7336	7341	7346	7351	7356	7361	7366	7371	7376	7381	7386	7391	7396	7401	7406	7411	7416	7421	7426	7431	7436	7441	7446	7451	7456	7461	7466	7471	7476	7481	7486	7491	7496	7501	7506	7511	7516	7521	7526	7531	7536	7541	7546	7551	7556	7561	7566	7571	7576	7581	7586	7591	7596	7601	7606	7611	7616	7621	7626	7631	7636	7641	7646	7651	7656	7661	7666	7671	7676	7681	7686	7691	7696	7701	7706	7711	7716	7721	7726	7731	7736	7741	7746	7751	7756	7761	7766	7771	7776	7781	7786	7791	7796	7801	7806	7811	7816	7821	7826	7831	7836	7841	7846	7851	7856	7861	7866	7871	7876	7881	7886	7891	7896	7901	7906	7911	7916	7921	7926	7931	7936	7941	7946	7951	7956	7961	7966	7971	7976	7981	7986	7991	7996	8001	8006	8011	8016	8021	8026	8031	8036	8041	8046	8051	8056	8061	8066	8071	8076	8081	8086	8091	8096	8101	8106	8111	8116	8121	8126	8131	8136	8141	8146	8151	8156	8161	8166	8171	8176	8181	8186	8191	8196	8201	8206	8211	8216	8221	8226	8231	8236	8241	8246	8251	8256	8261	8266	8271	8276	8281	8286	8291	8296	8301	8306	8311	8316	8321	8326	8331	8336	8341	8346	8351	8356	8361	8366	8371	8376	8381	8386	8391	8396	8401	8406	8411	8416	8421	8426	8431	8436	8441	8446	8451	8456	8461	8466	8471	8476	8481	8486	8491	8496	8501	8506	8511	8516	8521	8526	8531	8536	8541	8546	8551	8556	8561	8566	8571	8576	8581	8586	8591	8596	8601	8606	8611	8616	8621	8626	8631	8636	8641	8646	8651	8656	8661	8666	8671	8676	8681

OTbB által elbírált özagancsok adatai megyei részletezéssel

22.sz.táblázat

M e g y e	Össz.	A	E	B	ÖÉ	%	-1	-2	-3	Ö-	%
1. Baranya	220	2	3	8	13	5,9	7	1	2	10	4,5
2. Bács	214	1	4	4	9	4,2	6	1	1	8	3,7
3. Békés	338	19	28	44	91	26,9	24	4	10	38	11,2
4. Borsod	75	1	3	4	8	10,7	5	1	1	7	9,5
5. Csongrád	243	3	5	8	16	6,6	10	3	3	16	6,6
6. Fejér	225	2	7	13	22	9,8	5	1	-	6	2,7
7. Győr	343	1	3	11	15	4,4	16	5	-	21	6,1
8. Hajdu	280	7	15	13	35	12,5	12	4	2	18	6,4
9. Heves	77	-	4	9	13	16,9	6	2	2	10	13,0
10. Komárom	117	1	2	4	7	6,0	8	1	-	9	7,7
11. Nógrád	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Pest	351	3	5	6	14	4,0	11	2	2	15	4,3
13. Somogy	414	1	3	8	12	2,9	10	-	1	11	2,7
14. Szabolcs	82	-	2	6	8	9,8	6	1	1	8	9,8
15. Szolnok	389	19	36	33	88	22,6	15	5	7	27	6,9
16. Tolna	377	5	6	18	29	7,7	21	6	-	27	7,2
17. Vas	116	1	1	3	5	4,3	4	-	-	4	3,4
18. Veszprém	79	-	2	3	5	6,3	5	-	-	5	6,3
19. Zala	47	-	-	-	-	-	1	-	1	2	4,3
Összesen:	3990	66	129	195	390	9,8	172	37	33	242	6,1

MTbB-ok és az OTbB által elbírált özagancsok adatai megyei
részletezéssel

23.sz.táblázat

M e g y e	Össz.	A	E	B	ÖÉ	%	-1	-2	-3	Ö-	%
1. Baranya	690	6	15	19	40	5,8	14	4	5	23	3,3
2. Bács	626	2	10	5	17	2,7	12	2	1	15	2,4
3. Békés	1592	33	56	72	161	10,1	45	12	10	67	4,2
4. Borsod	261	3	7	6	16	6,1	10	1	1	12	4,6
5. Csongrád	620	5	6	13	24	3,9	10	3	3	16	2,6
6. Fejér	579	4	11	15	30	5,2	6	1	2	9	1,5
7. Győr	757	1	4	15	20	2,7	26	6	-	32	4,2
8. Hajdu	491	11	22	28	61	12,5	12	4	2	18	3,7
9. Heves	260	1	9	13	23	8,8	6	4	2	12	4,6
10. Komárom	280	3	5	6	14	5,0	8	2	-	10	3,6
11. Nógrád	90	1	6	1	8	8,9	2	1	-	3	3,3
12. Pest	934	8	10	13	31	3,3	32	3	2	37	4,0
13. Somogy	929	2	10	13	25	2,7	15	6	1	22	2,4
14. Szabolcs	208	3	6	9	18	8,7	6	2	1	9	4,3
15. Szolnok	962	30	66	66	162	16,9	20	13	8	41	4,3
16. Tolna	666	7	8	22	37	5,5	25	11	4	40	6,0
17. Vas	320	1	4	4	9	2,8	9	-	1	10	3,2
18. Veszprém	493	2	4	4	10	2,0	15	1	-	16	3,2
19. Zala	255	-	-	2	2	0,8	5	3	1	9	3,5
Összesen:	11003	122	259	327	708	6,4	278	79	44	401	3,6

MTbB-ok által elbírált özagancsok koradatai

24.sz.táblázat

M e g y e	1	2	3	4 é v	5 é v	6 é v	7	8	9	10	11	Össz.	3 éves korrig %
1. Baranya	40	43	50	67	58	59	34	38	33	23	25	470	28,3
2. Bács	11	48	86	83	58	43	28	23	13	15	4	412	35,2
3. Békés	48	165	182	189	158	154	108	130	65	45	20	1254	31,7
4. Borsod	-	6	16	18	8	16	25	26	23	20	28	186	11,8
5. Csongrád	20	86	88	59	11	19	16	30	25	16	7	377	54,1
6. Fejér	7	20	41	56	61	49	50	29	26	10	5	354	19,2
7. Győr	6	69	66	77	60	37	38	37	16	5	3	414	34,1
8. Hajdu	11	17	14	11	17	21	21	42	17	17	23	211	10,1
9. Heves	2	10	9	11	25	24	27	21	24	16	14	183	11,5
10. Komárom	-	3	6	6	16	12	28	31	27	14	20	163	5,6
11. Nógrád	3	7	14	6	9	14	8	12	7	2	5	87	27,7
12. Pest	4	44	56	56	59	53	51	65	59	51	85	583	17,8
13. Somogy	-	49	55	69	59	76	49	66	41	31	20	515	20,2
14. Szabolcs	-	16	25	14	5	10	9	20	10	10	7	126	32,6
15. Szolnok	83	57	50	37	46	34	53	59	52	42	60	573	34,9
16. Tolna	12	13	19	43	49	39	32	34	7	18	23	289	15,2
17. Vas	1	19	12	23	23	40	20	30	17	12	7	204	15,7
18. Veszprém	1	13	27	37	45	52	62	61	47	26	33	404	10,1
19. Zala	-	16	32	37	33	24	31	22	5	7	1	208	23,1
Összesen: db	249	681	848	909	800	776	690	776	514	380	390	7013	25,3
%	3,5	9,7	12,1	13,-	11,4	11,1	9,9	11,1	7,3	5,4	5,5	100,-	

A bírálati adatok birtokában megállapíthatjuk, hogy a Megyei Trófeabíráló Bizottságok szakszerű és jó munkát végeztek. Egyszersmind az is megállapítható, hogy a bemutatási kötelezettségnek évről-évre teljesebb mértékben tesznek eleget a vadásztató szervek.

A legtöbb megyében a bíráló bizottságok oktatással kötik egybe a bírálatot, ami rendkívül hasznosnak bizonyul, emeli a szakmai szintet és végeredményben a trófeák megbecsülésének fokozásához vezet.

A bírálatokról történő jelentések beküldése majdnem mindenütt határidő után történt. A késedelem oka, hogy az átjelentések beérkezése vontatott. Remélhetőleg az adminisztráció segítségével a jövőben ez a hiányosság orvoslást nyer.

Mind a beérkezett jelentésekből, mind pedig a helyszíni ellenőrzésekből megállapítható, hogy a megyei trófeabírálatok bevezetése meghozta az életrehívásukkor elgondolt eredményeket és nagymértékben előmozdítja vadásztatásunk szakszerűségét, más oldalról pedig megbízható támpontokat nyújtanak nagyvadgazdálkodásunk továbbfejlesztéséhez.

3. NAGYVADGAZDÁLKODÁS 5 ÉVES MINŐSÉGI JELLEMZŐI /25-29. táblázat, 8-10 ábra/

Öt év telt el azóta, hogy a 19/1969. sz. MÉM rendelet életre hívta a Megyei Trófeabíráló Bizottságokat.

A korábbi években az Országos Trófeabíráló Bizottság - feladatának megfelelően a hazai vadászok által bemutatott kisszámu trófea mellett csak a külföldi bér vadászok által zsákmányolt trófeákat bírálta el. Ebből adódóan az éves kiértékelések nem tükrözhatték hűen az országos átlagot, sem a lelövési darabszám, sem pedig a minőségi érték vonatkozásában.

Figyelembevételül azt, hogy 1969. évtől kezdve minden magyar vadász számára kötelező a trófeabemutatás, és e bemutatási kötelezettségnek a vadászok túlnyomó része eleget is tesz, így öt év óta gyakorlatilag minden Magyarországon zsákmányolt trófea az OTB-nél, vagy az MTB-nél bemutatásra kerül.

Az új bírálati szervezeti rendszer bevezetésével mód nyílik arra, hogy a beérkezett országos adatokat elemezve helyes következtetéseket vonjunk le a gyakorlati vadgazdálkodás számára.

Mint ismeretes, vadgazdálkodásunk volumenében két nagyvadunk, a szarvas- és őz állomány értéke a legjelentősebb; ezért az országos szintű minőségfejlesztési törekvések is e két vadfaj felé irányulnak.

A bíráló bizottságok öt évi adattömege lehetővé és szükségsszerűvé teszi, hogy összefoglaló értékelemzéseket végezzünk, majd az így nyert mutatók ismeretében javaslatokat tegyünk a beavatkozás helyére és módjára nézve.

A táblázatok és grafikonok az Országos Trófeabíráló Bizottság és a Megyei Trófeabíráló Bizottságok által bírált szarvas- és őzagancsok egyesített adatait tartalmazzák.

Mivel ez a beszámoló összefoglaló jellegű, a könnyebb áttekinthetőség érdekében eltérünk a vadászati szektoronkénti részletezéstől.

Az értékeredmények tehát az országos átlagokat tartalmazzák és a tényszámok értékelését párhuzamosan végezzük a két vadfajnál.

Az elmúlt öt évben a trófeabíráló bizottságok 15.569 db szarvas- és 37.523 db őzagancsot bíráltak el. E két számadat önmagáért beszél.

Láthatjuk, hogy az elbírált agancsok mennyisége mindkét vadfajunknál évenként emelkedő tendenciát mutat.

Szarvasagancsból 1969-ben 2.126 db-ot, 1973-ban már 4.039 db-ot bíráltak el a bizottságok. Még szembetűnőbb az emelkedés az őznél. Míg 1969-ben 4.723 db került elbírálásra, addig 1973-ban már 11.003 db. Az évenkénti emelkedést szemlélteti a 24-25. táblázat és a 7. ábra. Az 5 év alatt történt szarvaslelövésnél az éves emelkedés kisebb és egyenletes, míg az őznél ugrásszerű; különösen 1973-ban.

A lelövések ilyen mértékű emelkedése - főként az őznél - jelzi, hogy végre megindult a már nagyon időszerűvé vált országos méretű - selejtezéssel párosult - állományapasztás. Ez egyben azt is jelenti, hogy egyre nagyobb munka hárul a trófeabíráló bizottságokra.

A minőségi érték megállapítására az érmes agancsok számának összehasonlítása szolgál. Az öt év alatt elbírált szarvasagancsok közül 6.370 db, az őz esetében csak 2.862 db ért el érmes minősítést.

Összehasonlítva a 24 és 25 táblázat adatait, valamint a 7-8. ábrát, láthatjuk az érmes szarvas- és őzagancsok számának évenkénti alakulását. Az adatokból egyértelműen kiviláglik az őz- és szarvasállomány közötti minőségkülönbség. Szarvasnál a lelövési darabszámok évenkénti egyenletes emelkedését egyenletesen követi az érmes agancsok száma, míg az őznél az ugrásszerű darabszámemelkedés ellenére az érmes agancsok számában stagnálás, sőt visszaesés mutatkozik.

A minőségi érték mutatószámát legjobban az agancsok érmesszázaléka fejezi ki. A szarvasnál - öt év átlagában - az elbírált agancsok 40,9 %-a eléri az érmes szintet, addig az őznél csupán 7,7 % az érmes trófea.

Az éves adatokat elemezve azt látjuk, hogy a szarvasnál az érmes százalék minden évben szinte azonos magas szinten van; az őznél pedig az igen alacsony szinten belül is ingadozik. Jól szemlélteti ezt a 10. ábra.

Az 5 éves ténytípusokat elemezve több tisztázatlan kérdésre kell kutatási munka eredményeként feleletet adni.

a/ Mi okozza az őz- és szarvasállományunk közötti nagy minőségkülönbséget?

Elsősorban a különböző élőhelyek hatása és a két vadfaj egymástól különböző életmódja.

Az őz táplálékigénye lényegesen különbözik a szarvasétól. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy ahol jó szar-

vasállomány él, ott gyenge az őzállomány. Az őznek kicsi a mozgásköre, jobban helyhez kötött, míg a szarvas könnyebben megkeresi a neki kedvező feltételeket.

b/ A szarvasállomány kialakítása, szakszerű kezelése, selejtezése jóval régebben kezdődött, mint az őzé. Lehetővé tette ezt, hogy a jó adottságu szarvasos területeink nagy része állami szektorok kezelésében van, ahol hozzáértő szakszemélyzet, egységes elvek alapján dolgozik.

c/ Az időjárási tényezők hatása érzékenyen befolyásolja az őz agancsfejlesztését. A szarvasnál ez nem olyan nagy mértékben játszik szerepet, ami alapvetően abból adódik, hogy az őz agancslevetése és növesztése a téli időszakra esik.

Az őz téli takarmányozása bonyolult és még egyáltalán nem megoldott kérdés. Megoldása nagyon lényeges feladat.

Ha a 8.sz. ábrát megnézzük, szembetűnő az 1971-es éremszint zuhanása. E jelenség előidézője jelentős mértékben az 1970-71. évi kedvezőtlen téli időjárás volt. Az 1973 évi csökkenést nem az időjárás, hanem annak a rendelkezésnek a betartása idézte elő, amely a golyóérett bakkok lelövését csak augusztus 15-től tette lehetővé. Ez az év volt tulajdonképpen az első országos méretű selejtezés éve, amely kezdeti eredményeket hozott.

d/ Az egészségügyi tényezők is döntően befolyásolják az agancsfejlesztést, különösen az őznél. Mindeddig hajlamosak voltunk arra, hogy a legtöbb rendellenes, csökkent agancsfejlesztést a kedvezőtlen öröklődésnek tulajdonítottuk. A Vadbiológiai Állomáson megindult vizs-

vezetékének, az ott építendő új épületnek, az építési
tervnek, a munkálatok, a munkások, a munkások, a munkások,
a munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,

A munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,
a munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,

A munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,
a munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,

A munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,
a munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,

A munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,
a munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,

A munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,
a munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,

A munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,
a munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,

A munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,
a munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,

A munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,
a munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,

A munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,
a munkások, a munkások, a munkások, a munkások, a munkások,

gálatok azonban mást mutatnak. Lényeges szerepet játszik az agancsfejlesztésben a bagócsfertőzöttség mértéke. Sürgős feladatunk tehát az állategészségügyi vizsgálatok kiterjesztése ilyen irányban is.

e/ Az állománysűrűség mértéke nem mérhető országosan azonos mércével, mivel ez a terület vadeltartó képességének függvénye. Megfigyelt jelenség, hogy az őzzel újonnan benépesülő mezőgazdasági területeken kiváló őzállomány él. Ennek elsősorban az az oka, hogy csak a jó kondícióban lévő fiatal és középkorú egyedek válalalkoznak a megszokott környezet elhagyására. Az új területen az alacsony állománysűrűség és a fajon belüli stresszhatás hiánya miatt, mind táplálkozási, mind egészségügyi szempontból kedvezőbb életfeltételeket találunk. Itt a természetes, jó ivararány és koreloszlás alakul ki mindaddig, amíg az emberi beavatkozás ezt az egyensúlyt fel nem borítja.

Ez a tény is bizonyítja, hogy milyen fontos a területen élő állomány helyes kormegoszlása. Ennek felmérésében lényeges szerepe van a trófeabíráló bizottságok tevékenységének, mivel - mint ismeretes - a bírálat mellett kormeghatározást is végeznek.

Értékelve az öt év gazdálkodását, megállapíthatjuk, hogy nagyot léptünk a nagyvadgazdálkodás távlati célkitűzésének megvalósítása felé, de még nagyon hosszú utat kell megtenni ahhoz, hogy az eredményekkel meg lehessünk elégedve.

A távlati fejlesztési tervek ismeretében fokozni kell az őz-selejteztést. A selejteztés általános mércéit nem szabad kiterjeszteni országos szintre, mivel nagyon nagy a szóródás az egyes populációk minőségében.

gátlások azonban mások miatt nem következtek be. A legfontosabb ok az volt, hogy a gazdasági helyzet nem kedvezett a beruházásoknak. A vállalatok nem tudták megfizetni a szükséges költségeket, így a fejlesztések nem valósultak meg.

Az államháztartás hiánya miatt nem lehettek olyan nagy beruházások, amelyek a gazdaság fejlődését elősegítették volna. A költségvetés szűkös volt, így a fejlesztések nem kaptak kellő támogatást.

A vállalatok nem tudták megfizetni a szükséges költségeket, így a fejlesztések nem valósultak meg. A költségvetés szűkös volt, így a fejlesztések nem kaptak kellő támogatást.

A vállalatok nem tudták megfizetni a szükséges költségeket, így a fejlesztések nem valósultak meg. A költségvetés szűkös volt, így a fejlesztések nem kaptak kellő támogatást.

A vállalatok nem tudták megfizetni a szükséges költségeket, így a fejlesztések nem valósultak meg. A költségvetés szűkös volt, így a fejlesztések nem kaptak kellő támogatást.

A vállalatok nem tudták megfizetni a szükséges költségeket, így a fejlesztések nem valósultak meg. A költségvetés szűkös volt, így a fejlesztések nem kaptak kellő támogatást.

A vállalatok nem tudták megfizetni a szükséges költségeket, így a fejlesztések nem valósultak meg. A költségvetés szűkös volt, így a fejlesztések nem kaptak kellő támogatást.

A vállalatok nem tudták megfizetni a szükséges költségeket, így a fejlesztések nem valósultak meg. A költségvetés szűkös volt, így a fejlesztések nem kaptak kellő támogatást.

A vállalatok nem tudták megfizetni a szükséges költségeket, így a fejlesztések nem valósultak meg. A költségvetés szűkös volt, így a fejlesztések nem kaptak kellő támogatást.

Érvényesíteni kell a mozaik-selejtezés elvét

Azokon a területeken, ahol nagyon gyenge, tehát genetikailag is leromlott őztörzs él, nem szabad visszariadni a mindezideig drasztikusnak vélt módszertől sem, ami a helyi állomány szinte teljes kicserélését jelenti, a sutákra vonatkozóan is!

A dām-, muflon- és vadkan trófeák bemutatása a megyei trófeabíráló bizottságoknál ezidáig még nem volt kötelező ezért országos adatok nem állnak rendelkezésre.

A dāmvadra vonatkozó adatok folyamatos állomány-minőség javulásról adnak számot. Ez a jelenség elsősorban a Gyulai Állami Erdő- és Vadgazdaság érdeme, de a javulás néhány más dāmos területen is szemmel láthatóan mutatkozik. A gyulai dām-terület már korábban is adott aranyérmes bikákat évente egyet-kettőt. Új eredménynek könyvelhető el az, hogy a tárgyalt öt évben már a Telki, a Pusztavacsi és a Hetényegyházi területeken is estek aranyérmes dām-bikák, amely területekhez hamarosan fel fog zárközni a lábodi terület is.

A muflon-gazdálkodás még csak most kezd kibontakozni. Az állomány zömét a Telki Állami Erdő- és Vadgazdaság adja. Minőségének feljavítására Csehszlovákiából kiváló vérvonalat telepítettek az állományba, aminek hatása rövid pár éven belül kell hogy mutakozzék.

A mátrai muflonállomány pillanatnyilag még mindig a legjobb minőségű. Igen szép reményekkel kecsegtetnek az új telepítések. Ezen a téren a Börzsöny vidéke számolhat be kezdeti sikerekről a vadásztársaságok vonatkozásában.

Kiválóan sikerültek a H.M. területek muflon-telepitései. Ezek viszonylag korábbi kezdeményezések, melyek során mind Veszprém, mind pedig Fejér megyében már jó minőségű állományokról beszélhetünk.

A bükki és sátorhegységi muflonállomány minősége stagnál míg a pilisi állomány minőségében visszaesés észlelhető.

A vadkan-trófeák bemutatásából az alábbi megállapításokat lehet tenni. A számok egyértelműen igazolják a vad-disznó-csökkentési program előrehaladását. Ennek egyenes következménye, hogy öreg kanunk jóformán nincsen. Az állománycsökkentés mezőgazdasági vadkárelhárítással karöltve folyik, elsősorban éjszakai vadászatok formájában. Természetes, hogy ennek során mindig a legnagyobb testű egyedek kerülnek kilövésre s így menthetetlenül áldozatul esik minden középkorú kan. A felsorolt számok élénken tükrözik a program előrehaladását. 1971-ben 514 bemutatott kanból még 80 db volt az érmes és ez a szám 1972-ben már 440-ből 43 érmesre csökkent le. Sajnos a program befejeztéig érdemleges kanokra nem számíthatunk, sőt még azután is el kell telni 4-5 évnek, mire nagyobb mennyiségben remélhetünk érmes kanokat.

Trófeabíráló Bizottságok által 5 év alatt elbírált
szarvasgancsok jellemző számai

25.sz.táblázat

É v	Elbírált db	É r m e s			Összes érmes	Érmes %	Hibás db	lelövés %
		Arany	Ezüst	Bronz				
1969.	2126	100 ⁽⁹⁵⁾	286	492	878	40,3	179	7,9
1970.	2697	117 ⁽¹¹²⁾	417	584	1133 ⁽¹¹⁸¹⁾	42,0	240	9,1
1971.	3118	136 ⁽¹²⁴⁾	470	702	1308	42,0	297	9,3
1972.	3589	160	595	792	1447 ⁽¹⁵⁴⁷⁾	40,3	343	9,4
1973.	4039	185	553	866	1604	39,7	258	6,4
Össz.:	15569	698	2321	3436	6370	40,9	1317	8,4

-1969 = 100
Marad 1970-73-igok 598

Trófeabíráló Bizottságok által 5 év alatt elbírált
őzagancsok jellemző számai

26.sz.táblázat

É v	Elbírált db	É r m e s			Összes érmes	Érmes %	Hibás db	lelövés %
		Arany	Ezüst	Bronz				
1969.	4723	92	145	201	437	9,2	427	9,0
1970.	6093	116	183	249	548	8,9	479	7,9
1971.	7136	56	142	191	389	5,0	439	6,0
1972.	8568	145	301	334	780	9,1	622	7,2
1973.	11003	122	259	327	708	6,4	401	3,6
Össz.	37523	531	1030	1302	2862	7,7	2368	6,3

-1969 évi = 92
Marad 1970-73-ig 439 aranyérmes

Trübschitz és Hirtzsdorf közötti 2. sz. állomás közötti
szarvasgombok jellemzői

1851/1866

Év	Kilométer száma	Átlag magasság	Átlag szélesség	Átlag hossz	Átlag terület	Átlag magasság	Átlag szélesség	Átlag hossz	Átlag terület
1866	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1865	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1864	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1863	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1862	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1861	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1860	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1859	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1858	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1857	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1856	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1855	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1854	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1853	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1852	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1851	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

Év	Kilométer száma	Átlag magasság	Átlag szélesség	Átlag hossz	Átlag terület	Átlag magasság	Átlag szélesség	Átlag hossz	Átlag terület
1866	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1865	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1864	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1863	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1862	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1861	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1860	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1859	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1858	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1857	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1856	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1855	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1854	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1853	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1852	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1851	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

69
32
37

Az OTbB által 5 év alatt elbírált dámlapátok jellemző számai

27.sz.táblázat

É v	Elbírált db	A	E	B	Össz. érmes	-1	-2	-3	Össz. min.
1969.	69	14	5	13	32	4	1	-	5
1970.	73	12	5	10	27	3	-	-	3
1971.	98	17	5	11	33	1	-	2	3
1972.	122	21	21	17	59	6	1	1	8
1973.	119	31	13	18	62	9	1	4	14
Összesen:	481	95	49	69	213	23	3	7	33

Az OTbB által 5 év alatt elbírált muflonsigák jellemző számai

28.sz.táblázat

É v	Elbírált db	A	E	B	Össz. érmes	-1	-2	-2	Össz. min.
1969.	78	2 ✓	9	19	30	7	2	1	10
1970.	63	6 ✓	8	14	28	2	1	5	8
1971.	38	1	4	6	11	2	-	1	3
1972.	40	-	3	8	11	2	2	1	5
1973.	76	5	12	13	30	2	1	6	9
Összesen:	295	14	36	60	110	15	6	14	35

Az OTbB által 5 év alatt elbírált muflonsigák jellemző számai

29.sz.táblázat

É v	Elbírált db	A	E	B	Összes érmes
1969.	223	7	12	13	32
1970.	284	9	9	20	38
1971.	514	20	18	42	80
1972.	440	11	7	25	43
1973.	321	4	10	17	31
Összesen:	1782	51	56	117	224

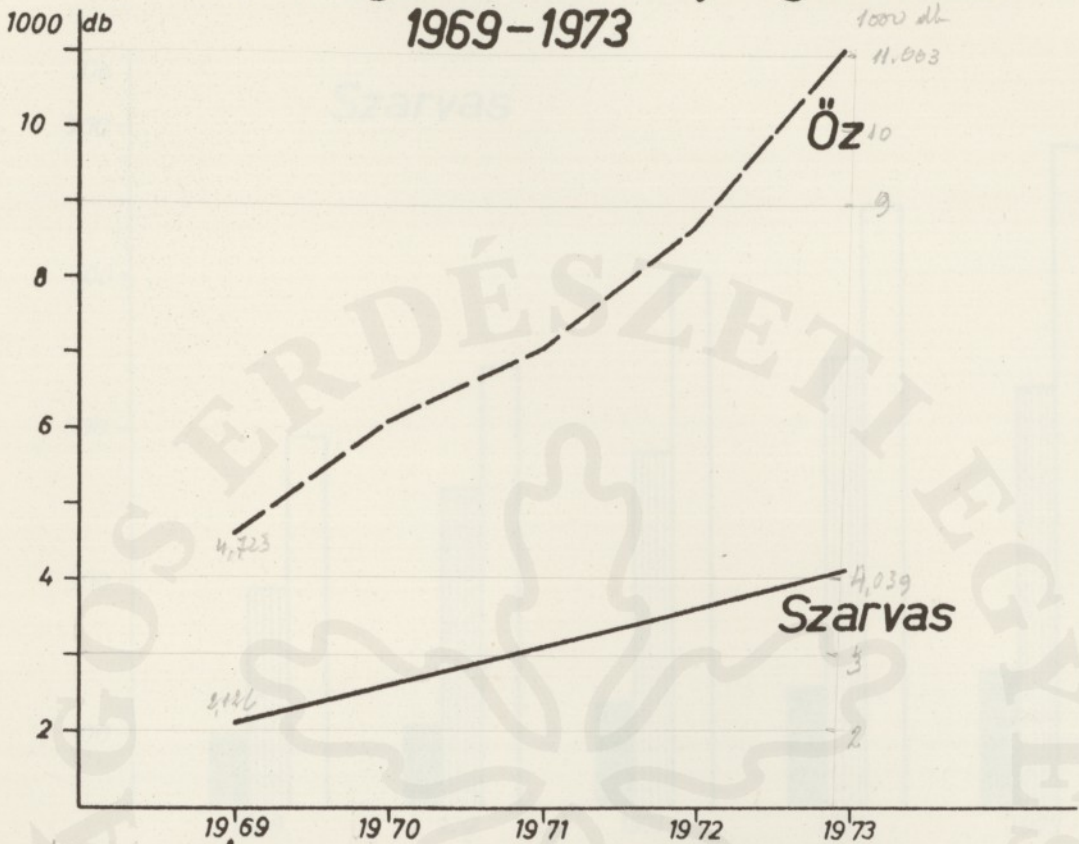
Év	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Összesen	Átlag
1969	62	18	2	13	32	4	129	12,9
1970	73	12	2	10	27	3	127	12,7
1971	30	12	2	11	33	1	99	9,9
1972	122	21	11	14	22	6	196	19,6
1973	119	1	13	10	28	3	174	17,4
Összesen	306	43	40	46	142	17	694	69,4

Év	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Összesen	Átlag
1974	74	12	2	13	30	2	133	13,3
1975	60	4	2	11	28	1	106	10,6
1976	30	1	2	2	22	1	58	5,8
1977	40	1	2	11	11	2	67	6,7
1978	74	12	2	13	30	2	133	13,3
Összesen	288	32	10	40	123	8	593	59,3

Év	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Összesen	Átlag
1979	20	7	13	12	13	2	67	6,7
1980	204	9	20	9	20	2	274	27,4
1981	214	20	18	18	18	2	290	29,0
1982	440	21	21	21	21	2	546	54,6
1983	201	4	10	13	13	2	243	24,3
Összesen	1289	51	64	54	64	10	1526	152,6

Az elbirált agancsok mennyiségváltozása 1969-1973

Érmes agancsok 1969-1973

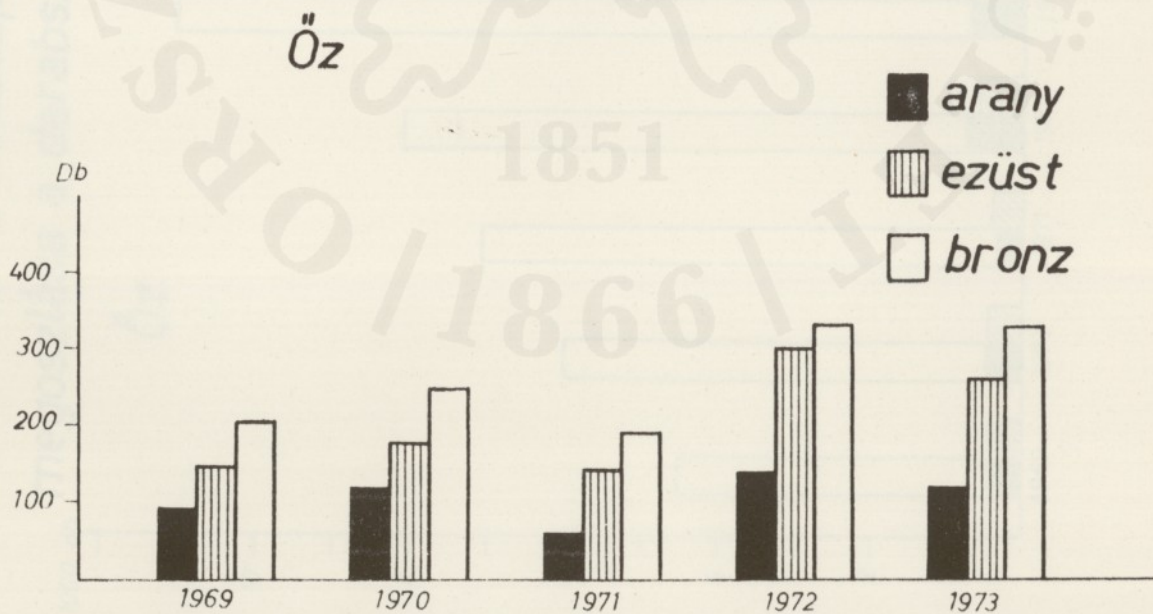
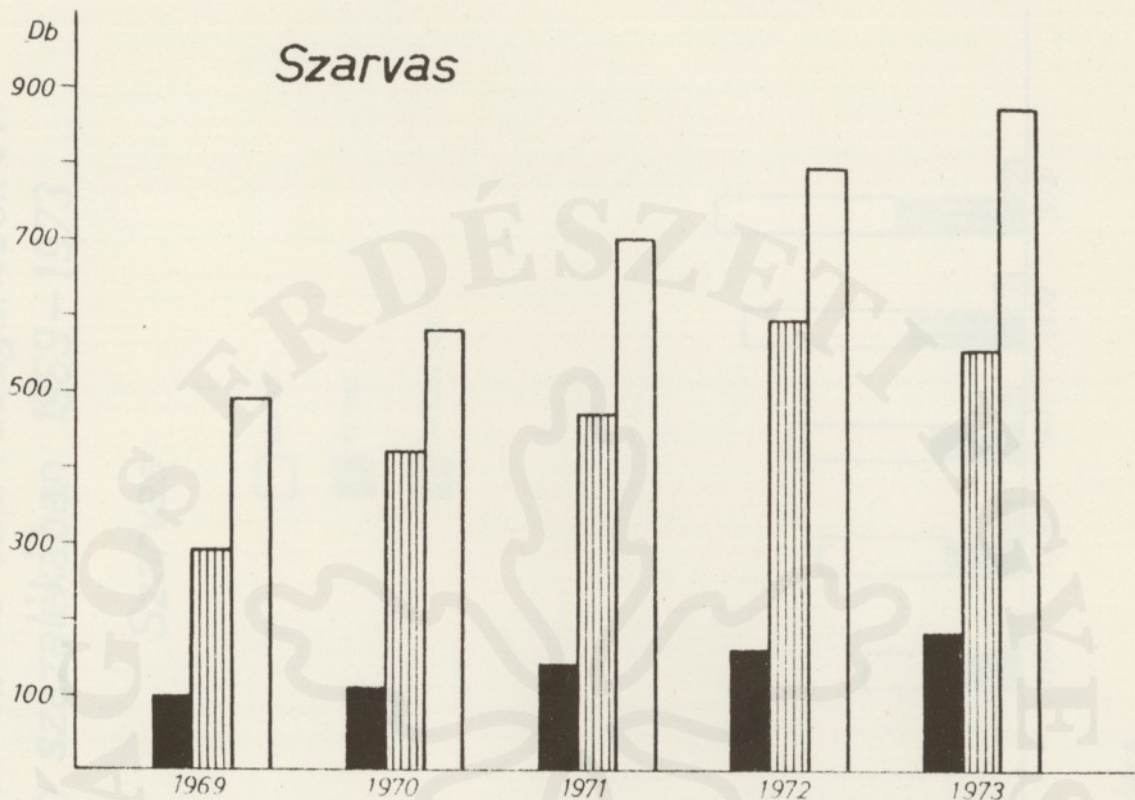

Az elbírt ágancsok mennyiségváltozása
1863-1873

Érmes agancsok megoszlása 1969-1973

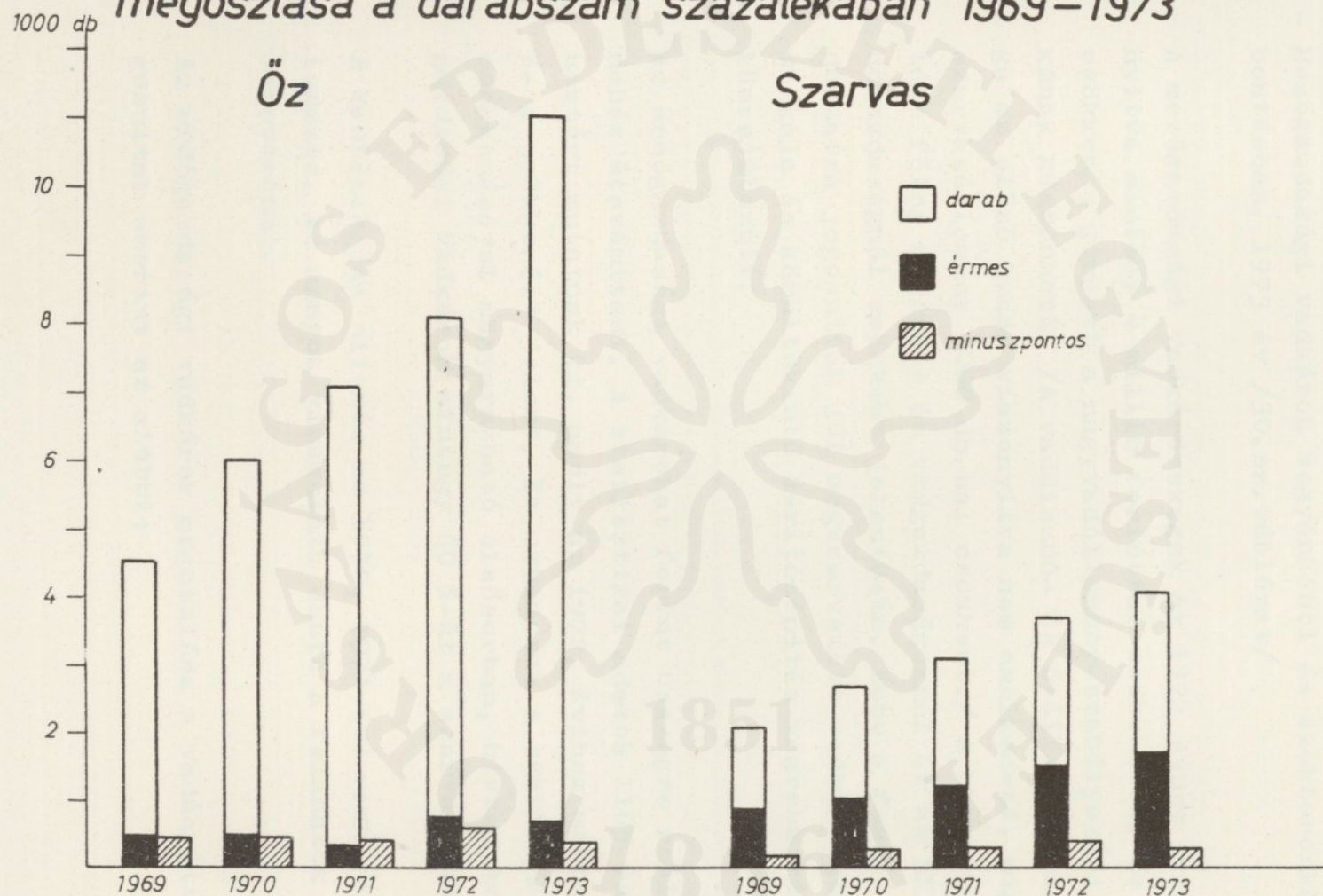
Értesítők megosztása 1869-1873

Szavazás

Az érmes és minuszpontos öz- és szarvasagancsok évi megoszlása a darabszám százalékában 1969–1973

-10-ábra

1866-1867. évi országos erdészeti felmérés adatai alapján készült táblázat

4. A VAD ÁLTAL OKOZOTT MEZŐ- ÉS ERDŐGAZDASÁGI KÁROK

- Mezőgazdasági vadkárok megyénkénti és szektoronkénti bontásban. 1973 év /30.sz.táblázat/

A mezőgazdasági vadkárösszegek az 1972 évhez viszonyítva mintegy 4 millió forinttal csökkentek. Ez a csökkenés jórészt a nagyvadállomány-szabályozási munkának köszönhető. /A vaddisznó- és őzállomány nagysága az előző évhez viszonyítva nem emelkedett, míg a szarvasállomány 2000 db-bal csökkent./ A vadkárok mértéke főleg az erdő- és vadgazdaságoknál és az MN Erdőgazdaságnál csökkent jelentősen. Ebbe a fenti vadászatra jogosultak jól megszervezett vadkár megelőző munkája és körültekintő kerítésépítés végrehajtása is közrejátszott.

Az erdőgazdasági vadkárokat forint összegre reálisan nehéz átszámítani. A statisztikai adatok 1165 redukált hektárt mutatnak ki, amely az 1972. évihez mérten 22 %-os csökkenést jelent. Ez ugyancsak a szarvasállomány csökkenésével magyarázható elsősorban, hiszen az erdőgazdasági vadkárok mintegy 60 %-át a szarvas okozza.

A Vadbiológiai Állomás az 1970, 1971 évi vadkárokat elemezte. Az állományok vizsgálata döntő a feladatok meghatározásánál.

Az erdőgazdasági vadkárok megoszlása a vadászatra jogosultak szerint az alábbi:

Vadásztársaságok	46,4 %
Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságok	16,1 %
MN Erdőgazdaságok	15,0 %
Állami Gazdaságok	12,5 %
Erdő- és vadgazdaságok	9,8 %
Mg. tsz-ek	0,2 %
Összesen:	100 %

Az arányok 1973. évben is közel azonosak. Az erdőben okozott őzkár tulnyomó része az alföldi megyékre esik. A Csongrád és Békés megyében keletkezett erdőgazdasági vadkár 72,6 %-át őz okozta. Hajdu- és Szabolcs megyékben ez az arány 43,7 %. Az erdőgazdasági vadkárok 9,8 %-át mezenyul-állomány rovására írható, amely ugyancsak az alföldi megyék erdőtelepítéseit, fásításait terheli.

Az ágazatok közötti összhang továbbfejlesztése érdekében tehát;

- a nagyvadállománynál az intenzív selejtező létszámapasztást tovább kell folytatni;
- a vadkármegelőzés érdekében a mező- és erdőgazdálkodókkal szoros kapcsolatot kell teremteni, illetve tartani;
- télen - az üzemtervek előírásai alapján - okszerűen kell etetni, elvonva a vadállományt a fiatal erdők károsításától;
- a nyulállomány további fejlesztését - figyelembevétel az erdőtelepítési, fásítási tervek kivitelezését - differenciáltan kell végrehajtani.

1973. év
VADGAZDÁLKODÁSA
és az elmúlt 5 év
eredményeinek elemzése

1851

/1866/

MÉM Vadászati és Vadgazdálkodási Főosztálya

Budapest

1974.

Összeállította:

Dr. I z r a e l Gábor MÉM főelőadó

A kiértékelést végezték:

B a k k a y László OTbB elnöke

B e r d á r Béla MÉM főelőadó

Dr. N a g y Emil egyetemi docens

S z i d n a y László OTbB tud.munkatársa

Felelős kiadó:

Dr. T ó t h S á n d o r MÉM főosztályvezető

ERDÉSZETI MŰSZAKI ÉS SZERVEZÉSI IRODA

Budapest, I., Iskola u. 13.

Tsz.: 74172 Készült: 1200 példányban

Felelős vezető:

Árva Józsefné

igazgató

Mezőgazdasági vadkárók megyénkénti és szektoronkénti bontásban
1973. é v

30.sz.táblázat

Egység: Ft

M e g y e	Vadász- társaságok	EFAG	EVG	ÁG	Mn	Ö s s z e s e n	
						1973.	1972.
Baranya	307615	1339513	1000000	15000	-	2662128	3263061
Bács-Kiskun	183625	13000	4000000	45362	-	4241987	8469208
Békés	154191	-	-	-	-	154191	112244
Borsod-A.Z.	156020	677305	-	-	-	833325	1133700
Csongrád	22986	-	-	-	-	22986	15640
Fejér	678507	-	524470	-	247000	1449977	1780035
Győr <i>Lopron</i>	468591	122313	491008	48282	-	1130194	1355671
Hajdu-Bihar	20224	-	-	26192	-	46416	-
Heves	174218	57894	-	1000	-	233112	247207
Komárom	953283	302000	3357300	3001	765000	5380584	2751208
Nógrád	21367	125000	-	-	148000	294367	326119
Pest	572805	-	6769475	-	-	7342280	13881623
Somogy	970235	4372063	-	1826780	1983000	9152078	7680711
Szabolcs-Szatmár	8200	9000	-	-	-	17200	21666
Szolnok	27252	160287	-	-	-	187539	18956
Tolna	657841	-	7891037	25000	-	8573878	4653646
Vas	573133	1795029	-	150000	-	2518162	2607621
Veszprém	556535	2294000	-	352149	2316000	5518684	6097145
Zala	563289	3927326	-	-	-	4490615	3890150
Ö s s z e s e n :	7069917	15194730	24033290	2492766	5459000	54249703	58305611
1972.év összesen:	7201581	13678297	28617808	1835925	6972000		

